

31991Q0530

1991 5 30

EUROPOS BENDRIJŲ OFICIALUSIS LEIDINYS

L 136/1

PIRMOSIOS INSTANCIJOS TEISMAS**Suvestinė Procedūros reglamento redakcija
(2003/C 193/02)****Europos Bendrijų Pirmosios instancijos teismo
procedūros reglamentas
1991 m. gegužės 2 d.**

(OL L 136, 1991 m. gegužės 30 d. Klaidų ištaisymas paskelbtas OL L 317, 1991 11 19, p. 34)

su pakeitimais, padarytais:

- 1) 1994 9 15 (OL L 249, 1994 9 24, p. 17)
- 2) 1995 2 17 (OL L 44, 1995 2 28, p. 64)
- 3) 1995 7 6 (OL L 172, 1995 7 22, p. 3)
- 4) 1997 3 12 (OL L 103, 1997 4 19. Klaidų ištaisymas paskelbtas OL L 351, 1997 12 23, p. 72)
- 5) 1999 5 17 (OL L 135, 1999 5 29, p. 92)
- 6) 2000 12 6 (OL L 322, 2000 12 19, p. 4)
- 7) 2003 5 21 (OL L 147, 2003 6 14, p. 22)
- 8) 2004 4 19 (OL L 132, 2004 4 29, p. 3)
- 9) 2004 4 21 (OL L 127, 2004 4 29, p. 108)

ĮVADINĖS NUOSTATOS*1 straipsnis (2)(7)*

Šiame reglamente:

- „EB sutartis“ – Europos bendrijos steigimo sutartis,
- „EAEB sutartis“ – Europos atominės energijos bendrijos (Euratomo) steigimo sutartis,
- „Teisingumo Teismo statutas“ – Protokolas dėl Teisingumo Teismo statuto,
- „EEE susitarimas“ – Europos ekonominės erdvės susitarimas.

Taikant šį reglamentą:

- „Institucijos“ – Bendrijų institucijos ir Sutartimis arba jų vykdymui priimtais aktais įkurtos įstaigos, kurios gali būti Pirmosios instancijos teismo nagrinėjamų bylų šalys,
- „ELPA priežiūros institucija“ – EEE susitarime minima priežiūros institucija.

I DALIS

PIRMOSIOS INSTANCIJOS TEISMO SUDĖTIS IR STRUKTŪRA

1 skyrius

5 straipsnis (6)

**PIRMININKAVIMAS PIRMOSIOS INSTANCIJOS TEISME IR
TEISMO NARIAI**

2 straipsnis

1. Kiekvienas Pirmosios instancijos teismo narys paprastai eina teisėjo pareigas.

Pirmosios instancijos teismo nariai toliau vadinami „teisėjais“.

2. Visi teisėjai, išskyrus pirmininką, 17–19 straipsniuose nurodytomis aplinkybėmis gali kurioje nors byloje vykdyti generalinio advokato funkcijas.

Su generaliniais advokatais susijusios šio reglamento nuorodos taikomos tik tais atvejais, kai vienas teisėjų yra paskirtas generaliniu advokatu.

3 straipsnis

Teisėjo kadencija prasideda jo paskyrimo dokumente nurodytą dieną. Jeigu paskyrimo dokumente data nenurodyta, kadencija prasideda šio dokumento surašymo dieną.

4 straipsnis

1. Prieš pradėdamas eiti savo pareigas teisėjas Europos Bendrijų Teisingumo Teisme prisiekia taip:

„Aš prisiekiu nešališkai ir sąžiningai eiti savo pareigas; prisiekiu saugoti teismo pasitarimų slaptumą.“

2. Iškart po priesaikos teisėjas pasirašo pareiškimą, kuriuo iškilmingai pasižada per kadenciją ir jai pasibaigus gerbti su savo pareigomis susijusius išpareigojimus, ypač savo pareigą sąžiningai ir apdairiai elgtis nustojus eiti šias pareigas, sutikdamas eiti tam tikras skiriamąsias pareigas ar gauti tam tikrą naudą.

Tuo atveju, kai Teisingumo Teismas, pasikonsultavęs su Pirmosios instancijos teismu, turi nuspręsti, kad Pirmosios instancijos teismo teisėjas nebeatitinka keliamų reikalavimų arba nebevykdo su jo pareigomis susijusių išpareigojimų, Pirmosios instancijos teismo pirmininkas pasiūlo tokiam teisėjui uždaramame posėdyje, nedalyvaujant Teismo kancleriui, pateikti Pirmosios instancijos teismui savo paaiškinimus.

Pirmosios instancijos teismas motyvuoja savo nuomonę.

Nuomonei, kad Pirmosios instancijos teismo teisėjas nebeatitinka keliamų reikalavimų arba nebevykdo su jo pareigomis susijusių išpareigojimų, turi pritarti Pirmosios instancijos teismo teisėjų dauguma. Tuo atveju apie balsavimo rezultatus pranešama Teisingumo Teismui.

Balsavimas vyksta slaptai; pats teisėjas svarstyme nedalyvauja.

6 straipsnis

Išskyrus Pirmosios instancijos teismo pirmininką ir kolegijų pirmininkus, visų teisėjų vyresniškumas nustatomas vienodai, pagal pareigų ėjimo trukmę.

Jeigu pareigų ėjimo trukmė yra vienoda, vyresniškumas nustatomas pagal amžių.

Kitai kadencijai paskirti teisėjai išlaiko savo ankstesnę vietą pagal vyresniškumą.

7 straipsnis (2) (6) (7)

1. Pagal EB sutarties 225 straipsnį ir EAEB sutarties 140a straipsnį iš dalies atnaujintus Pirmosios instancijos teismo sudėtį teisėjai nedelsdami iš savo tarpo trejiems metams išrenka Pirmosios instancijos teismo pirmininką.

2. Jeigu Pirmosios instancijos teismo pirmininko vieta tampa laisva anksčiau nei pasibaigia nustatyta pirmininkavimo kadencija, Pirmosios instancijos teismas likusiam kadencijos laikui pirmininku išrenka kitą teisėją.

3. Šiame straipsnyje numatyti rinkimai vyksta slaptu balsavimu. Išrenkamas teisėjas, gavęs absoliučią balsų daugumą. Jeigu nė vienas teisėjas negauna absoliučios balsų daugumos, surengiamas antras balsavimas, ir pirmininku išrenkamas teisėjas, gavęs daugiausia balsų. Jeigu du ar daugiau teisėjų gauna vienodai balsų, išrinktu laikomas vyriausias iš jų.

8 straipsnis (7)

Pirmosios instancijos teismo pirmininkas vadovauja Pirmosios instancijos teismo veiklai, susijusiai su teisingumo vykdymu, ir jo administravimui; jis pirmininkauja plenariniuose posėdžiuose ir pasitarimuose.

Pirmosios instancijos teismo pirmininkas pirmininkauja didžiajai kolegijai.

Jeigu Pirmosios instancijos teismo pirmininkas paskiriamas į trijų arba penkių teisėjų kolegiją, jis pirmininkauja tai kolegijai.

9 straipsnis

Jeigu Pirmosios instancijos teismo pirmininko nėra arba jis negali vykdyti savo pareigų arba jeigu pirmininko vieta yra laisva, pirmininko funkcijas, laikantis šio reglamento 6 straipsnyje nurodytos vyresniškumo tvarkos, vykdo vienas iš kolegijų pirmininkų.

Jeigu vienu metu nei Teismo pirmininkas, nei kolegijų pirmininkai negali vykdyti savo pareigų arba jeigu vienu metu jų vietos yra laisvos, pirmininko funkcijas, laikantis šio reglamento 6 straipsnyje nurodytos vyresniškumo tvarkos, vykdo vienas iš teisėjų.

2 skyrius

KOLEGIJŲ SUDARYMAS IR TEISĖJŲ PRANEŠĖJŲ BEI GENERALINIŲ ADVOKATŲ SKYRIMAS

10 straipsnis (7) (9)

1. Pirmosios instancijos teismas sudaro trijų arba penkių teisėjų kolegijas bei trylikos teisėjų didžiąją kolegiją ir sprendžia, kuriuos teisėjus į jas paskirti.

2. Pagal šį straipsnį priimtas sprendimas skelbiamas *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

11 straipsnis (5) (7)

1. Pirmosios instancijos teisme bylos nagrinėjamos kolegijose, sudarytose iš trijų arba penkių teisėjų pagal 10 straipsnio nuostatas.

14, 51, 106, 118, 124, 127 ir 129 straipsniuose nurodytais atvejais bylos gali būti nagrinėjamos Pirmosios instancijos teismo plenariniame posėdyje arba didžiojoje kolegijoje.

Bylą gali nagrinėti vienas teisėjas, jeigu byla jam perduodama 14 ir 51 straipsniuose nurodytomis sąlygomis arba jeigu byla jam paskiriama pagal 124 straipsnį, 127 straipsnio 1 dalį arba 129 straipsnio 2 dalį.

2. Bylose, paskirtose arba perduotose kolegijai, terminas „Pirmosios instancijos teismas“ reiškia tą kolegiją. Bylose, paskirtose arba perduotose vienam teisėjui, šiame reglamente vartojamas terminas „Pirmosios instancijos teismas“ taip pat reiškia tą teisėją.

12 straipsnis (1) (7)

Pirmosios instancijos teismas nustato kriterijus, pagal kuriuos bylos paskirstomos kolegijoms.

Šis sprendimas skelbiamas *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

13 straipsnis

1. Gavus ieškinį, Pirmosios instancijos teismo pirmininkas paskiria bylą vienai iš kolegijų.

2. Kiekvienoje tai kolegijai paskirtoje byloje kolegijos pirmininkas pasiūlo Pirmosios instancijos teismo pirmininkui paskirti vieną teisėją teisėju pranešėju; Pirmosios instancijos teismo pirmininkas priima sprendimą dėl šio pasiūlymo.

14 straipsnis (5) (7)

1. Kai tai pateisina teisinis bylos sudėtingumas arba svarba, arba ypatingos aplinkybės, byla gali būti perduota plenariniame posėdyje, didžiajai kolegijai arba kito teisėjų skaičiaus kolegijai.

2. 1) Toliau išvardytas bylas, paskirtas trijų teisėjų kolegijai, gali nagrinėti ir spręsti teisėjas pranešėjas, kuris jas nagrinėja kaip vienas teisėjas, jeigu, atsižvelgiant į iškilusių teisinių bei faktinių klausimų nesudėtingumą, ribotą bylos svarbą ir į tai, kad nėra jokių kitų ypatingų aplinkybių, šios bylos gali būti taip nagrinėjamos ir sprendžiamos ir yra jam perduotos 51 straipsnyje nurodytomis sąlygomis, tai yra:

- a) bylos, iškeltos pagal EB sutarties 236 straipsnį ir EAEB sutarties 152 straipsnį;
- b) pagal EB sutarties 230 straipsnio ketvirtąją pastraipą, 232 straipsnio trečiąją pastraipą ir 235 straipsnį, pagal EAEB sutarties 146 straipsnio ketvirtąją pastraipą, 148 straipsnio trečiąją pastraipą ir 151 straipsnį iškeltos bylos, kuriose iškyla nusistovėjusioje teisminėje praktikoje jau išaiškinti klausimai arba kurios priskiriamos bylų su tuo pačiu dalyku grupei, jeigu dėl vienos iš jų jau buvo priimtas galutinis sprendimas;
- c) bylos, iškeltos pagal EB sutarties 238 straipsnį ir EAEB sutarties 153 straipsnį.

2) Perduoti vienam teisėjui bylos negalima:

- a) bylose, kuriose iškyla klausimų dėl bendrojo taikymo akto teisėtumo;
- b) bylose dėl šių normų įgyvendinimo:
 - konkurencijos ir koncentracijos priežiūros,
 - valstybės pagalbos,
 - prekybos apsaugos priemonių,
 - bendro žemės ūkio rinkos organizavimo, išskyrus bylas, kurios priskiriamos bylų su tuo pačiu dalyku grupei, jeigu dėl vienos iš jų jau buvo priimtas galutinis sprendimas;
- c) bylose, numatytose 130 straipsnio 1 dalyje.

3) Vienas teisėjas perduoda bylą kolegijai, jeigu nustato, kad nebetenkinamos jos perdavimą jam pateisinančios sąlygos.

3. Šio straipsnio 1 ir 2 dalyse numatyti sprendimai perduoti bylą priimami 51 straipsnyje nurodytomis sąlygomis.

15 straipsnis (7)

1. Pagal 7 straipsnio 3 dalies nuostatas teisėjai iš savo tarpo išrenka trijų ir penkių teisėjų kolegijų pirmininkus.

2. Penkių teisėjų kolegijų pirmininkai išrenkami trejų metų kadencijai. Jie gali būti perrinkti vieną kartą.

Penkių teisėjų kolegijų pirmininkų rinkimai vyksta iškart, kai išrenkamas Pirmosios instancijos teismo pirmininkas, kaip nustatyta 7 straipsnio 1 dalyje.

3. Trijų teisėjų kolegijų pirmininkai išrenkami nustatytam laikotarpiui.

4. Jeigu kolegijos pirmininko vieta tampa laisva anksčiau nei pasibaigia nustatyta kadencija, likusiam kadencijos laikui kolegijos pirmininku išrenkamas kitas teisėjas.

Šių rinkimų rezultatai skelbiami *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*

16 straipsnis (5)

Kolegijoms paskirtose ar perduotose bylose Pirmosios instancijos teismo pirmininko įgaliojimus vykdo kolegijos pirmininkas.

Vienam teisėjui paskirtose arba perduotose bylose pirmininko įgaliojimus, išskyrus nurodytuosius 105 ir 106 straipsniuose, vykdo tas teisėjas.

17 straipsnis

Pirmosios instancijos teismui posėdžiaujant plenariniame posėdyje, jam padeda generalinis advokatas, kurį paskiria Pirmosios instancijos teismo pirmininkas.

18 straipsnis

Pirmosios instancijos teismo kolegija gali nagrinėti bylą padedama generalinio advokato, jei teismas mano, kad tai reikalinga dėl teisinio arba faktinio bylos sudėtingumo.

19 straipsnis

Sprendimą paskirti generalinį advokatą konkrečioje byloje kolegijos, kuriai paskirta ar perduota byla, prašymu, priima Pirmosios instancijos teismas plenaryniame posėdyje.

Pirmosios instancijos teismo pirmininkas paskiria teisėją vykdyti generalinio advokato funkcijas toje byloje.

3 skyrius

TEISMO KANCELARIJA**1 skirsnis. Teismo kancleris**

20 straipsnis

1. Pirmosios instancijos teismo kanclerį skiria Pirmosios instancijos teismas.

Likus dviem savaitėms iki nustatytos paskyrimo dienos, Pirmosios instancijos teismo pirmininkas teisėjams praneša apie paduotus prašymus užimti šias pareigas.

2. Su prašymu pateikiama išsami informacija apie kandidato amžių, pilietybę, universitetinį išsilavinimą, kalbų mokėjimą, einamas bei ankstesnes pareigas ir patirtį teisingumo vykdymo bei tarptautinių santykių srityje, jei tokia patirtis yra.

3. Teismo kancleris paskiriamas laikantis 7 straipsnio 3 dalyje nustatytos tvarkos.

4. Teismo kancleris skiriamas šešeriems metams. Jis gali būti paskirtas naujai kadencijai.

5. Prieš pradėdamas eiti savo pareigas Teismo kancleris Pirmosios instancijos teismo akivaizdoje prisiekia, kaip nurodyta 4 straipsnyje.

6. Teismo kancleris gali būti atleistas iš pareigų tik tuo atveju, jeigu jis nebeatitinka keliamų reikalavimų arba nebevykdo su šiomis pareigomis susijusių išpareigojimų; Pirmosios instancijos teismas priima sprendimą, suteikęs Teismo kancleriui galimybę pateikti savo paaiškinimus.

7. Jeigu Teismo kanclerio vieta tampa laisva anksčiau nei pasibaigia nustatyta kadencija, Pirmosios instancijos teismas naują Teismo kanclerį skiria šešeriems metams.

21 straipsnis

Laikydamasis Teismo kanclerio paskyrimui nustatytos tvarkos Pirmosios instancijos teismas gali paskirti vieną ar daugiau Teismo kanclerio pavaduotojų, kurie padeda Teismo kancleriui ir gali jį pakeisti, kiek tai leidžia 23 straipsnyje minimi nurodymai Pirmosios instancijos teismo kancleriui.

22 straipsnis

Jeigu Teismo kanclerio nėra arba jis negali vykdyti savo pareigų ir prireikus jeigu Teismo kanclerio pavaduotojo nėra arba jis negali vykdyti savo pareigų, arba jeigu jų vietos yra laisvos, Pirmosios instancijos teismo pirmininkas paskiria pareigūną arba tarnautoją laikinai eiti Teismo kanclerio arba jo pavaduotojo pareigas.

23 straipsnis

Pirmosios instancijos teismas, Pirmosios instancijos teismo pirmininkui pasiūlius, priima nurodymus Pirmosios instancijos teismo kancleriui.

24 straipsnis (2) (6) (7)

1. Teismo kanceliarijoje, prižiūrint Teismo kancleriui, yra tvarkomas Pirmosios instancijos teismo pirmininko parafuotas registras, kuriame pateikimo eilės tvarka registruojami visi procesiniai ir juos pagrindžiantys dokumentai.

2. Įregistravęs dokumentą Teismo kancleris padaro atitinkamą įrašą originale, taip pat šalių prašymu – kitose šiam tikslui pateiktose kopijose.

3. Registro ir ankstesnėje šio straipsnio dalyje minimi įrašai yra autentiški.

4. Registro tvarkymo taisyklės nustato 23 straipsnyje minimi nurodymai Pirmosios instancijos teismo kancleriui.

5. Suinteresuotiems asmenims leidžiama Teismo kanceliarijoje susipažinti su registro įrašais ir, sumokėjus mokestį pagal tarifus, kuriuos Teismo kancleris siūlymu nustato Pirmosios instancijos teismas, gauti kopijas arba ištraukas.

Sumokėjusios atitinkamą mokestį bylos šalys taip pat gali gauti procesinių dokumentų kopijas ir patvirtintas nutarčių bei sprendimų kopijas.

6. Ieškinio registracijos data, šalių pavardės arba pavadinimai, jų adresai, ginčo dalykas, ieškovo reikalavimai ir ieškinio pagrindai bei pagrindiniai argumentai, kuriais remiamasi, skelbiami *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

7. Jeigu Taryba arba Komisija nėra viena iš bylos šalių, Pirmosios instancijos teismas siunčia ieškinio ir atsiliepimo į ieškinį kopijas be jų priedų, kad ji galėtų nustatyti, ar pagal EB sutarties 241 straipsnį arba EAEB sutarties 156 straipsnį siekiama pripažinti netaikytinu vieną iš jos aktų.

25 straipsnis

1. Pavaldus pirmininkui Teismo kancleris yra atsakingas už dokumentų priėmimą, perdavimą bei saugojimą ir už dokumentų įteikimą šiame reglamente nustatyta tvarka.
2. Teismo kancleris padeda Pirmosios instancijos teismui, pirmininkui ir teisėjams vykdyti visą su jų pareigomis susijusią veiklą.

26 straipsnis

Teismo kancleriui yra patikima saugoti antspaudus. Jis atsakingas už archyvą ir Pirmosios instancijos teismo leidinius.

27 straipsnis

Išskyrus 5 ir 33 straipsniuose nurodytus atvejus, Teismo kancleris dalyvauja Pirmosios instancijos teismo posėdžiuose.

2 skirsnis. Kiti struktūriniai padaliniai

28 straipsnis

Pirmosios instancijos teismo pareigūnai ir kiti tarnautojai, kurių užduotis yra padėti pirmininkui, teisėjams ir Teismo kancleriui, skiriami vadovaujantis Pareigūnų tarnybos nuostatais. Jie atsiskaito Teismo kancleriui, kuris yra pavaldus pirmininkui.

29 straipsnis

28 straipsnyje nurodyti pareigūnai ir kiti tarnautojai prisiekia, kaip nurodyta Teisingumo Teismo procedūros reglamento 20 straipsnio 2 dalyje, Pirmosios instancijos teismo pirmininko akivaizdoje ir dalyvaujant Teismo kancleriui.

30 straipsnis

Pavaldus Pirmosios instancijos teismo pirmininkui Teismo kancleris atsako už Pirmosios instancijos teismo administravimą, jo finansų valdymą ir buhalterinę apskaitą; atlikti šias pareigas jam padeda Teisingumo Teismo struktūriniai padaliniai.

4 skyrius

PIRMOSIOS INSTANCIJOS TEISMO DARBO ORGANIZAVIMAS

31 straipsnis

1. Pirmosios instancijos teismo posėdžių datą ir laiką nustato pirmininkas.
2. Pirmosios instancijos teismas gali nuspręsti vieną ar daugiau posėdžių surengti kitoje nei Pirmosios instancijos teismo būstinė vietoje.

32 straipsnis (4) (5) (7)

1. Jeigu nėra vieno iš teisėjų arba jis negali vykdyti savo pareigų ir todėl susirenka lyginis skaičius teisėjų, pasitarimuose nedalyvauja trumpiausiai teisėjo pareigas einantis teisėjas, kaip apibrėžta

6 straipsnyje, nebent jis yra teisėjas pranešėjas. Tuo atveju pasitarimuose nedalyvauja artimiausias jam pagal vyresniškumą teisėjas.

Jeigu pagal 17 straipsnį paskyrus generalinį advokatą Pirmosios instancijos teismo plenariniame posėdyje dalyvautų lyginis skaičius teisėjų, Teismo pirmininkas prieš posėdį pagal iš anksto Pirmosios instancijos teismo nustatytą ir *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* paskelbtą eilės tvarką nustato, kuris teisėjas nedalyvaus bylos sprendime.

2. Jeigu sušaukus Pirmosios instancijos teismą į plenarinį posėdį paaiškėja, kad nėra kvorumo, Pirmosios instancijos teismo pirmininkas posėdį atideda, kol bus kvorumas.

3. Jeigu kurioje nors trijų arba penkių teisėjų kolegijoje nėra trijų teisėjų kvorumo, kolegijos pirmininkas praneša apie tai Pirmosios instancijos teismo pirmininkui, kuris iš kitų teisėjų paskiria į kolegiją trūkstamą teisėją.

Didžiosios kolegijos kvorumą sudaro devyni teisėjai. Jeigu to kvorumo nėra, Pirmosios instancijos teismas paskiria trūkstamą teisėją.

4. Jeigu į kurią nors trijų arba penkių teisėjų kolegiją paskirtų teisėjų skaičius yra didesnis nei atitinkamai trys arba penki, kolegijos pirmininkas sprendžia, kurie iš šių teisėjų dalyvaus sprendžiant bylą.

5. Jeigu vienintelio teisėjo, kuriam buvo paskirta ar perduota byla, nėra arba jis negali vykdyti savo pareigų, Pirmosios instancijos teismo pirmininkas vietoj jo paskiria kitą teisėją.

33 straipsnis

1. Pirmosios instancijos teismo pasitarimai vyksta uždaramame posėdyje.
2. Pasitarimuose dalyvauja tik žodinėje proceso dalyje dalyvavę teisėjai.
3. Kiekvienas pasitarime dalyvaujantis teisėjas pareiškia savo nuomonę ir ją motyvuoja.
4. Kiekvienas teisėjas gali prašyti, kad bet kuris klausimas būtų suformuluotas jo pasirinkta kalba ir prieš balsavimą raštiškai pateiktas kitiems teisėjams.
5. Teisėjų daugumos po galutinio svarstymo padarytos išvados lemia Pirmosios instancijos teismo sprendimą. Balsavimas vyksta atvirąja eilės tvarka nei vyresniškumo tvarka, nustatyta pagal 6 straipsnį.

6. Nesutarimus dėl sprendžiamų klausimų esmės, jų formulavimo bei iliškumo arba dėl balsavimo rezultatų aiškinimo sprendžia Pirmosios instancijos teismas.

7. Jeigu Pirmosios instancijos teismas svarsto su administravimu susijusius klausimus, dalyvauja Teismo kancleris, išskyrus tuos atvejus, kai Pirmosios instancijos teismas nusprendžia priešingai.

8. Jeigu Pirmosios instancijos teismas posėdžiauja nedalyvaujant Teismo kancleriui, Pirmosios instancijos teismas prireikus gali paskirti rašyti protokolą trumpiausiai teisėjo pareigas einančiam teisėjui, kaip nustatyta 6 straipsnyje. Protokolą pasirašo tas teisėjas ir pirmininkas.

34 straipsnis

1. Jeigu Pirmosios instancijos teismas nenusprendžia kitaip, teismo atostogos nustatomos:

- nuo gruodžio 18 d. iki sausio 10 d.,
- nuo sekmadienio prieš Velykas iki antrojo sekmadienio po Velykų,
- nuo liepos 15 d. iki rugsėjo 15 d.

Per teismo atostogas pirmininko pareigas Teismo būstinės vietoje eina pats Teismo pirmininkas, palaikydamas ryšį su Teismo kancleriu, arba kolegijos pirmininkas ar kitas teisėjas, kurio pirmininkas paprašo užimti jo vietą.

2. Iškilus neatidėliotinam reikalui, pirmininkas gali teisėjus sušaukti per atostogas.

3. Pirmosios instancijos teismas laikosi tos valstybės, kurioje yra jo būstinė, valstybinių švenčių.

4. Esant pagrįstiems motyvams, Pirmosios instancijos teismas gali išleisti bet kurį teisėją atostogų.

5 skyrius

KALBOS

35 straipsnis (2) (4) (8)

1. Proceso kalba gali būti airių, anglų, čekų, danų, estų, graikų, ispanų, italų, latvių, lenkų, lietuvių, maltiečių, olandų, portugalų, prancūzų, slovakų, slovėnų, suomių, švedų, vengrų arba vokiečių kalbos.

2. Proceso kalbą pasirenka ieškovas, išskyrus šiuos atvejus:

- a) jeigu atsakovas yra valstybė narė arba valstybės narės fizinis ar juridinis asmuo, proceso kalba yra tos valstybės valstybinė kalba; jeigu valstybė turi daugiau kaip vieną valstybinę kalbą, ieškovas gali pasirinkti vieną jų;
- b) bendru šalių prašymu, visam procesui arba jo daliai gali būti leidžiama vartoti vieną iš kitų 1 dalyje išvardytų kalbų;
- c) vienos šalių prašymu, išklausius kitą šalį ir generalinį advokatą, nukrypstant nuo b punkto nuostatų, gali būti leista iš kitų šio straipsnio 1 dalyje nurodytų kalbų sąrašo pasirinkti proceso kalbą visam procesui arba jo daliai; institucija tokio prašymo pateikti negali.

Sprendimus dėl anksčiau nurodytų prašymų gali priimti pirmininkas; jis gali arba, jeigu nori patenkinti prašymą, negavęs visų šalių sutikimo, privalo perduoti prašymą Pirmosios instancijos teismui.

3. Proceso kalba pirmiausia vartojama rašytiniuose šalių pareiškimuose ir atsiliepimuose bei žodiniuose šalių pasisakymuose ir pridedamuose dokumentuose, taip pat Pirmosios instancijos teismo protokoluose ir sprendimuose.

Visi dokumentai ar jų priedai kita nei proceso kalba pateikiami kartu su vertimu į proceso kalbą.

Tačiau, jeigu dokumentas yra didelės apimties, gali būti pateikiami jo ištraukų vertimai. Pirmosios instancijos teismas savo iniciatyva arba vienos iš šalių prašymu gali bet kuriuo metu pareikalauti viso arba papildyto vertimo.

Nepaisant ankstesnėse pastraipose išdėstytų nuostatų, įstodama į Pirmosios instancijos teismo nagrinėjamą bylą valstybė narė turi teisę vartoti savo valstybinę kalbą. Ši nuostata galioja ir rašytiniams dokumentams, ir žodiniams pasisakymams. Jų vertimu į proceso kalbą kiekvieną kartą pasirūpina Teismo kancleris.

Valstybėms, kurios nėra valstybės narės, tačiau yra EEE susitarimo šalys, taip pat ELPA priežiūros institucijai, įstojančioms į Pirmosios instancijos teismo nagrinėjamą bylą, gali būti leidžiama vartoti vieną iš 1 dalyje nurodytų kalbų, kuri nėra proceso kalba. Ši nuostata galioja ir rašytiniams dokumentams, ir žodiniams pasisakymams. Jų vertimu į proceso kalbą kiekvieną kartą pasirūpina Teismo kancleris.

4. Jeigu liudytojas arba ekspertas teigia, kad negali tinkamai išreikšti savo minčių viena iš šio straipsnio 1 dalyje nurodytų kalbų, Pirmosios instancijos teismas leidžia jam duoti parodymus kita kalba. Vertimu į proceso kalbą pasirūpina Teismo kancleris.

5. Pirmininkas, vadovaudamas žodinei proceso daliai, teisėjas pranešėjas ir preliminariniame pranešime, ir teismo posėdžio pranešime, teisėjai bei generalinis advokatas, pateikdami klausimus, ir generalinis advokatas, pateikdamas savo išvadą, gali vartoti ne proceso kalbą, o vieną iš kitų šio straipsnio 1 dalyje nurodytų kalbų. Vertimu į proceso kalbą pasirūpina Teismo kancleris.

36 straipsnis

1. Teisėjo, generalinio advokato arba vienos iš šalių prašymu Teismo kancleris pasirūpina, kad tai, kas sakoma arba rašoma Pirmosios instancijos teismui nagrinėjant bylą, būtų išversta į kalbas, teisėjo, generalinio advokato arba vienos iš šalių pasirinktas iš 35 straipsnio 1 dalyje nurodyto kalbų sąrašo.

2. Pirmosios instancijos teismo leidiniai leidžiami Tarybos reglamento Nr. 1 1 straipsnyje nurodytomis kalbomis.

37 straipsnis

Dokumentų, sudarytų proceso kalba arba kuria kita pagal šio reglamento 35 straipsnį Pirmosios instancijos teismo leista kalba, tekstai yra autentiški.

6 skyrius

ATSTOVŲ, PATARĖJŲ IR ADVOKATŲ TEISĖS BEI PAREIGOS

38 straipsnis (2)

1. Atstovams, patarėjams ir advokatams, dalyvaujantiems Pirmosios instancijos teismo arba teisminės institucijos, kuriai Teismas nusiuntė pavedimą, nagrinėjamoje byloje, suteikiamas imunitetas dėl visų jų su byla ar jos šalimis susijusių žodinių pasisakymų ir surašytų dokumentų.

2. Atstovams, patarėjams ir advokatams taip pat suteikiamos šios privilegijos ir lengvatos:

- a) su bylos nagrinėjimu susiję raštai ir dokumentai negali būti nei kratos, nei konfiskacijos objektas; kilus ginčui, muitinės pareigūnai arba policija gali užantspauduoti minėtus raštus arba dokumentus; tuo atveju jie nedelsiant perduodami Pirmosios instancijos teismui, kuris juos patikrina dalyvaujant Teismo kancleriui ir suinteresuotajam asmeniui;
- b) atstovai, patarėjai ir advokatai turi teisę gauti jų pareigoms atlikti reikalingą sumą užsienio valiuta;
- c) atstovai, patarėjai ir advokatai turi teisę nekliudomai keliauti, kai to reikia atliekant jų pareigas.

39 straipsnis (2)

Kad būtų suteiktos 38 straipsnyje nurodytos privilegijos, imunitetai ir lengvatos, turintys į juos teisę asmenys pirmiausia privalo pateikti šiuos savo statuso įrodymus:

- a) atstovai pateikia oficialų jų atstovaujamos šalies išduotą dokumentą, kurio kopiją ši šalis nedelsdama nusiuntė Teismo kancleriui;
- b) patarėjai ir advokatai pateikia Teismo kanclerio pasirašytą pažymėjimą. Šis pažymėjimas galioja nurodytą laikotarpį, kuris, atsižvelgiant į proceso trukmę, gali būti pratęstas arba sutrumpintas.

1 skyrius

RAŠY TINĖ PROCESO DALIS

43 straipsnis (6)

1. Kiekvieno procesinio dokumento originalą turi pasirašyti šalies atstovas arba advokatas.

Kartu su originalu ir visais jame minimais priedais pateikiamos penkios kopijos Pirmosios instancijos teismui ir dar po vieną

40 straipsnis

38 straipsnyje nurodytos privilegijos, imunitetai ir lengvatos suteikiami tik bylos nagrinėjimo tikslais.

Pirmosios instancijos teismas gali panaikinti imunitetą, jeigu mano, kad tai netrukdo nagrinėti bylą.

41 straipsnis

1. Patarėjas arba advokatas, kurio elgesys Pirmosios instancijos teismo, pirmininko, teisėjo arba Teismo kanclerio atžvilgiu yra nesuderinamas su pagarba Pirmosios instancijos teismui arba kuris naudojasi savo teisėmis kitais tikslais nei tie, kuriems jos buvo suteiktos, Pirmosios instancijos teismo nutartimi gali bet kuriuo metu būti pašalintas iš bylos nagrinėjimo; suinteresuotajam asmeniui suteikiama galimybė apsiginti.

Nutartis įsigalioja iš karto.

2. Kai iš bylos nagrinėjimo pašalinamas patarėjas arba advokatas, procesas sustabdomas pirmininko nustatytam laikotarpiui, kad suinteresuotoji šalis turėtų laiko pasirinkti kitą patarėją ar advokatą.

3. Pagal šį straipsnį priimti sprendimai gali būti panaikinti.

42 straipsnis (2) (7)

Šio skyriaus nuostatos taikomos aukštųjų mokyklų dėstytojams, kurie pagal Teisingumo Teismo statuto 19 straipsnį turi teisę atstovauti Pirmosios instancijos teisme.

II DALIS**PROCESAS**

kopiją – visoms kitoms bylos šalims. Kopijų tikrumą patvirtina jas pateikianti šalis.

2. Be šių dokumentų, institucijos per Pirmosios instancijos teismo nustatytą terminą pateikia visų procesinių dokumentų vertimus į kitas Tarybos reglamento Nr. 1 1 straipsnyje nurodytas kalbas. Taikomos šio straipsnio 1 dalies antrosios pastraipos nuostatos.

3. Visuose procesiniuose dokumentuose nurodoma jų data. Skaičiuojant procesinius terminus atsižvelgiama tik į dokumento pateikimo Teismo kanceliarijai datą.

4. Prie kiekvieno procesinio dokumento pridedami dokumentai, kuriais jame remiamasi, taip pat šių dokumentų sąrašas.

5. Jeigu dėl dokumento apimties prie procesinio dokumento pridedamos tik jo ištraukos, Teismo kanceliarijai perduodamas visas dokumentas arba visa jo kopija.

6. Nepažeidžiant 1–5 dalių nuostatų, nustatytų procesinių terminų atžvilgiu pateikimo diena laikoma ta diena, kurią pasirašyto procesinio dokumento originalo kopija kartu su 4 dalyje nurodytu dokumentų sąrašu gaunama Teismo kanceliarijoje telefaksu arba kita Pirmosios instancijos teismo turima technine ryšio priemone, jeigu ne vėliau kaip per dešimt dienų po to Teismo kanceliarijai pateikiamas pasirašytas procesinio dokumento originalas kartu su priedais ir kopijomis, nurodytais 1 dalies antrojeje pastraipoje.

44 straipsnis (1) (2) (6) (7)

1. Teisingumo Teismo statuto 21 straipsnyje minimame ieškinyje nurodoma:

- a) ieškovo pavardė arba pavadinimas ir adresas;
- b) šalis, prieš kurią ieškinys yra nukreiptas;
- c) ginčo dalykas ir pagrindų, kuriais remiamasi, santrauka;
- d) ieškovo reikalavimai;
- e) įrodymai, jeigu jie pateikiami.

2. Bylos nagrinėjimo tikslais ieškinyje nurodomas adresas dokumentams įteikti toje vietoje, kur yra Pirmosios instancijos teismo būstinė, ir įgaliojasis asmuo, davęs sutikimą priimti šiuos dokumentus.

Prie pirmojoje pastraipoje nurodyto adreso dokumentams įteikti arba vietoje jo ieškinyje gali būti nurodyta, jog advokatas arba atstovas sutinka, kad dokumentai jam būtų įteikiami telefaksu arba kitomis techninėmis ryšio priemonėmis.

Jeigu ieškinys neatitinka pirmojoje ir antrojeje pastraipoose nurodytų reikalavimų, iki šio trūkumo pašalinimo visi procesui reikalingi dokumentai suinteresuotajai šaliai įteikiami išsiuntus juos registruotu laišku tos šalies atstovui ar advokatui. Nukrypstant nuo 100 straipsnio 1 dalies nuostatų, šiuo atveju dokumentai laikomi tinkamai įteiktai, jeigu registruotas laiškas išsiunčiamas tos vietos, kurioje yra Pirmosios instancijos teismo būstinė, pašte.

3. Šaliai padedantis ar atstovaujantis advokatas privalo pateikti Teismo kanceliarijai pažymą, įrodančią, kad jis turi teisę verstis advokato praktika valstybės narės arba kitos valstybės, EEE susitarimo šalies, teisme.

4. Kartu su ieškiniu prireikus pateikiami dokumentai, nurodyti Teisingumo Teismo statuto 21 straipsnio antrojeje pastraipoje.

5. Kartu su privatinės teisės reglamentuojamo juridinio asmens ieškiniu pateikiami:

- a) jo įstatai ar jį įregistravusio registro nepasenęs išrašas arba nepasenęs išrašas iš asociacijų registro, arba koks kitas jo teisinio egzistavimo įrodymas;
- b) įrodymas, kad ieškovo advokato įgaliojimus jam tinkamai suteikė asmuo, kuris turi teisę tai daryti.

5a. a. Prie ieškinio, pareiškiamo pagal EB sutarties 238 straipsnį arba EAEB sutarties 153 straipsnį, remiantis Bendrijų arba jų vardu pagal privatinę ar viešąją teisę sudarytos sutarties arbitražine išlyga, pridedamas sutarties, kurioje yra ta išlyga, egzempliorius.

6. Jei ieškinys neatitinka šio straipsnio 3–5 dalių reikalavimų, Teismo kancleris nustato protingą terminą, per kurį ieškovas turi šiuos reikalavimus įvykdyti, pašalindamas paties ieškinio trūkumus arba pateikdamas anksčiau nurodytus dokumentus. Jei ieškovas iki nustatyto termino nepašalina ieškinio trūkumų arba nepateikia reikalingų dokumentų, Pirmosios instancijos teismas nusprendžia, ar dėl šių sąlygų nevykdymo ieškinys yra nepriimtinas dėl to, kad netenkina nustatytų reikalavimų ieškiniams.

45 straipsnis

Ieškinys įteikiamas atsakovui. Jeigu yra taikoma ankstesnio straipsnio 6 dalis, įteikiama, kai tik pašalinami ieškinio trūkumai arba kai tik Pirmosios instancijos teismas, atsižvelgdamas į minėtame straipsnyje išvardytus formos reikalavimus, nusprendžia, kad jis yra priimtinas.

46 straipsnis

1. Per mėnesį nuo ieškinio įteikimo atsakovas pateikia atsiliepimą į ieškinį, kuriame nurodoma:

- a) atsakovo pavardė arba pavadinimas ir adresas;
- b) faktiniai ir teisiniai argumentai, kuriais remiamasi;
- c) atsakovo reikalavimai;
- d) įrodymai.

Atsiliepimui į ieškinį taikomos 44 straipsnio 2–5 dalių nuostatos.

2. Bylose tarp Bendrijų ir jų tarnautojų atsiliepimas į ieškinį pateikiamas kartu su skundu, kaip apibrėžta Pareigūnų tarnybos nuostatų 90 straipsnio 2 dalyje, ir su sprendimu, kuriuo šis skundas atmetamas, taip pat nurodomos datos, kada buvo paduotas skundas ir pranešta apie sprendimą.

3. Atsakovui pateikus motyvuotą prašymą, pirmininkas gali pratęsti šio straipsnio 1 dalyje nurodytą terminą.

47 straipsnis (6)

1. Ieškinį ir atsiliepimą į ieškinį galima papildyti ieškovo dubliku ir atsakovo tripliku, nebent Pirmosios instancijos teismas, išklausęs generalinį advokatą, nusprendžia, kad antrą kartą keistis pareiškimais ir atsiliepimais nėra reikalinga, nes jau turima bylos medžiaga yra pakankamai išsami ir leidžia šalims vykstant žodinei proceso daliai išdėstyti savo pagrindus ir argumentus. Tačiau Pirmosios instancijos teismas gali leisti šalims papildyti bylos medžiagą, jeigu per dvi savaites nuo pranešimo apie minėtą sprendimą ieškovas pateikia dėl to motyvuotą prašymą.

2. Terminą, per kurį turi būti pateikti šie procesiniai dokumentai, nustato pirmininkas.

48 straipsnis

1. Dublike arba triplike bylos šalys gali papildomai pateikti įrodymų, kad paremtų savo argumentus. Tačiau tuo atveju šalys turi nurodyti priežastis, dėl kurių uždelsė juos pateikti.

2. Vykstant procesui negalima pateikti naujų pagrindų, išskyrus tuos atvejus, kai jie pagrindžiami teisinėmis arba faktinėmis aplinkybėmis, kurios tapo žinomos vykstant procesui.

Jeigu vykstant procesui viena iš šalių pateikia naują anksčiau nurodytu būdu pagrįstą pagrindą, pirmininkas, net ir pasibaigus įprastiniams procesiniams terminams, vadovaudamasis teisėjo pranešėjo pranešimu ir išklausęs generalinį advokatą, gali duoti kitai šaliai laiko atsakyti į šį pagrindą.

Sprendimas dėl šio pagrindo priimtinumą yra atidedamas ir priimamas kartu su galutiniu sprendimu.

49 straipsnis

Bet kada vykstant procesui Pirmosios instancijos teismas, išklausęs generalinį advokatą, gali nuspręsti imtis bet kokios proceso organizavimo priemonės arba bet kokios 64 ir 65 straipsniuose nurodytos tyrimo priemonės arba nurodyti pakartoti ar papildyti anksčiau atliktą tyrimą.

50 straipsnis (4)

Bet kuriuo metu, išklausęs šalis ir generalinį advokatą, jeigu dviejų ar daugiau bylų dalykas yra tas pats, pirmininkas, motyvuodamas tuo, kad tarp šių bylų yra ryšys, gali nurodyti jas sujungti, kad būtų bendrai vykdoma rašytinė arba žodinė proceso dalis arba priimamas galutinis sprendimas. Vėliau bylos gali būti atskirtos. Pirmininkas gali perduoti šiuos klausimus Pirmosios instancijos teismui.

51 straipsnis (1) (5) (7)

1. 14 straipsnio 1 dalyje nurodytais atvejais bet kurioje proceso stadijoje savo iniciatyva arba vienos iš šalių prašymu kolegija, kurioje nagrinėjama byla, arba Pirmosios instancijos teismo pirmininkas Pirmosios instancijos teismo plenariniame posėdyje gali pasiūlyti, kad byla būtų perduota nagrinėti Pirmosios instancijos teismo plenariniame posėdyje, didžiajai kolegijai arba kolegijai, sudarytai iš kitokio teisėjų skaičiaus. Pirmosios instancijos teismas, išklausęs šalis ir generalinį advokatą, plenariniame posėdyje nusprendžia, ar perduoti bylą.

Valstybės narės arba Europos Bendrijų institucijos, kuri yra bylos šalis, prašymu, byla turi būti sprendžiama mažiausiai penkių teisėjų kolegijoje.

2. Sprendimą perduoti bylą vienam teisėjui 14 straipsnio 2 dalyje nurodytais atvejais, išklausiusi šalis, vieningai priima tą bylą nagrinėjanti trijų teisėjų kolegija.

Jeigu valstybė narė arba Europos Bendrijų institucija, kuri yra bylos šalis, prieštarauja tam, kad bylą nagrinėtų vienas teisėjas, byla toliau nagrinėjama toje kolegijoje, kurioje yra teisėjas pranešėjas arba kolegijoje, kuriai ši byla perduota ir kurioje lieka tas pats teisėjas pranešėjas.

52 straipsnis (6) (7)

1. Nepažeisdamas 49 straipsnio nuostatų, pirmininkas nustato teisėjo pranešėjo preliminarus pranešimo pristatymo Pirmosios instancijos teismui datą:

- a) pateikus tripliką; arba
- b) kai pasibaigia 47 straipsnio 2 dalyje nustatytas terminas, jeigu ieškovo dublikas arba atsakovo triplikas nėra pateikiami; arba
- c) jeigu suinteresuotoji šalis atsisako savo teisės pateikti dubliką arba tripliką; arba
- d) jeigu Pirmosios instancijos teismas nusprendžia, kad, remiantis 47 straipsnio 1 dalimi, nėra būtina papildyti ieškinio ir atsiliepimo į ieškinį dubliku ir tripliku; arba
- e) jeigu Pirmosios instancijos teismas nusprendžia, kad tikslinga pagal 76a straipsnio 1 dalį taikyti pagreitintą procedūrą.

2. Preliminariame pranešime pateikiami pasiūlymai, ar reikia imtis proceso organizavimo arba tyrimo priemonių ir ar byla turėtų būti perduota nagrinėti Pirmosios instancijos teismo plenariniame posėdyje, didžiojoje kolegijoje arba kolegijoje, sudarytoje iš kitokio teisėjų skaičiaus.

Išklausęs generalinį advokatą, Pirmosios instancijos teismas, atsižvelgdamas į teisėjo pranešėjo pasiūlymus, sprendžia, kokių veiksmų reikia imtis.

53 straipsnis

Jeigu Pirmosios instancijos teismas nusprendžia pradėti žodinę proceso dalį be proceso organizavimo arba be tyrimo priemonių, Pirmosios instancijos teismo pirmininkas paskiria šios dalies pradžios datą.

54 straipsnis

Nepažeidžiant jokių proceso organizavimo arba tyrimo priemonių, kurių gali būti imtasi žodinėje proceso dalyje, jeigu vykstant rašytinei proceso daliai buvo imtasi proceso organizavimo arba tyrimo priemonių ir jos buvo įvykdytos, pirmininkas paskiria žodinės proceso dalies pradžios datą.

2 skyrius

ŽODINĖ PROCESO DALIS

55 straipsnis

1. Išskyrus sprendimų pirmenybę pagal reglamento 106 straipsnį, paisydamas sprendimų eiliškumo, Pirmosios instancijos teismas bylas nagrinėja jų parengtinio tyrimo pabaigos eilės tvarka. Jeigu parengtinis kelių bylų tyrimas baigiamas vienu metu, jų nagrinėjimo eilės tvarka priklauso nuo atitinkamų ieškininių registracijos datos.

2. Ypatingomis aplinkybėmis pirmininkas gali nuspręsti, kad tam tikros bylos nagrinėjimui turi būti suteikiama pirmenybė kitų bylų atžvilgiu.

Ypatingomis aplinkybėmis, išklauses šalis ir generalinį advokatą, savo iniciatyva arba vienos iš šalių prašymu pirmininkas gali atidėti bylos svarstymą vėlesniam laikui.

Bendru šalių prašymu pirmininkas gali nuspręsti atidėti bylos svarstymą.

56 straipsnis

Žodinių bylų nagrinėjimą pradeda ir jam vadovauja pirmininkas, kuris atsako už tinkamą posėdžio eigą.

57 straipsnis

Uždarame posėdyje svarstytų bylų žodinio nagrinėjimo medžiaga neskelbiama.

58 straipsnis

Vykstant žodiniam nagrinėjimui pirmininkas gali pateikti klausimus šalių atstovams, patarėjams ar advokatams.

Tą patį gali daryti ir kiti teisėjai bei generalinis advokatas.

59 straipsnis

Šalis gali kreiptis į Pirmosios instancijos teismą tik per savo atstovą, patarėją ar advokatą.

60 straipsnis

Jeigu bylai nėra paskirtas generalinis advokatas, žodinės proceso dalies pabaigą pirmininkas paskelbia žodinio nagrinėjimo pabaigoje.

61 straipsnis

1. Jeigu generalinis advokatas savo išvadą pateikia raštu, jis perduoda ją Teismo kanceliarijai, kuri informuoja apie ją šalis.
2. Generaliniam advokatui žodžiu arba raštu pateikus savo išvadą, pirmininkas skelbia, kad žodinė proceso dalis yra baigta.

62 straipsnis

Išklausęs generalinį advokatą Pirmosios instancijos teismas gali priimti nutartį dėl žodinės proceso dalies atnaujinimo.

63 straipsnis

1. Teismo kancleris surašo kiekvieno posėdžio protokolą. Protokolą pasirašo pirmininkas ir Teismo kancleris. Jis yra autentiškas dokumentas.
2. Teismo kanceliarijoje bylos šalys gali susipažinti su protokolo turiniu, taip pat už atitinkamą mokestį gali gauti jo kopiją.

3 skyrius

PROCESO ORGANIZAVIMO PRIEMONĖS IR TYRIMO PRIEMONĖS**1 skirsnis. Proceso organizavimo priemonės***64 straipsnis*

1. Proceso organizavimo priemonių tikslas – užtikrinti, kad bylos būtų parengtos nagrinėjimui, procesas vyktų ir ginčai būtų išspręsti geriausiomis įmanomomis sąlygomis. Pirmosios instancijos teismas jas paskiria išklausęs generalinį advokatą.
2. Proceso organizavimo priemonėmis pirmiausiai siekiama:
 - a) užtikrinti veiksmingą rašytinį ir žodinį procesą ir palengvinti įrodymų pateikimą;
 - b) nustatyti, kuriais klausimais šalys turi papildyti savo argumentus arba kuriais reikia imtis tyrimo priemonių;
 - c) aiškiai suformuluoti šalių reikalavimus, jų pagrindus ir argumentus, taip pat tarp jų iškilusio ginčo klausimus;
 - d) palengvinti draugišką ginčo sprendimą.
3. Gali būti naudojamos būtent šios proceso organizavimo priemonės:
 - a) klausimų šalims pateikimas;
 - b) pasiūlymas šalims pateikti pareiškimus raštu ar pasisakyti žodžiu dėl tam tikrų ginčo aspektų;

- c) prašymas, kad šalys arba tretieji asmenys pateiktų informaciją;
- d) prašymas pateikti dokumentus ar bet kokius su byla susijusius raštus;
- e) šalių atstovų arba pačių šalių pakvietimas į susitikimą.

4. Visos šalys bet kurioje proceso stadijoje gali pasiūlyti imtis proceso organizavimo priemonių arba jas pakeisti. Tuo atveju, prieš nusprendžiant imtis šių priemonių, yra išklausomos kitos šalys.

Jeigu to reikia dėl proceso aplinkybių, Teismas informuoja šalis apie Pirmosios instancijos teismo numatytas priemones ir suteikia joms galimybę žodžiu arba raštu pateikti savo pastabas.

5. Jeigu Pirmosios instancijos teismas plenariniame posėdyje nusprendžia imtis proceso organizavimo priemonių ir ne pats jų imasi, jis šią užduotį vykdyti paveda kolegijai, kuriai buvo paskirta byla, arba teisėjui pranešėjui.

Jeigu kolegija nusprendžia imtis proceso organizavimo priemonių ir ne pati jų imasi, ji šią užduotį vykdyti paveda teisėjui pranešėjui.

Generalinis advokatas dalyvauja vykdant proceso organizavimo priemones.

2 skirsnis. Tyrimo priemonės*65 straipsnis (2) (7)*

Nepažeidžiant Teisingumo Teismo statuto 24 ir 25 straipsnių, pasirinktos tyrimo priemonės gali būti šios:

- a) pačių bylos šalių atvykimas;
- b) prašymas pateikti informaciją arba dokumentus;
- c) liudytojų apklausa;
- d) ekspertizė;
- e) nuvykimas į vietą.

66 straipsnis

1. Išklausęs generalinį advokatą, nutartimi, kurioje išdėstyti įrodytini faktai, Pirmosios instancijos teismas nustato, jo manymu, tinkamas tyrimo priemones. Prieš nustatydamas 65 straipsnio c, d ir e punktuose nurodytas tyrimo priemones, Pirmosios instancijos teismas išklauso šalis.

Nutartis įteikiama bylos šalims.

2. Galima pateikti paneigiančių įrodymų, o anksčiau pateikti įrodymai gali būti papildomi.

67 straipsnis (6)

1. Jeigu Pirmosios instancijos teismas plenariniame posėdyje nusprendžia atlikti parengtinį tyrimą ir ne pats šį tyrimą atlieka, jis šią užduotį patiki kolegijai, kuriai buvo paskirta byla, arba teisėjui pranešėjui.

Jeigu kolegija nusprendžia atlikti parengtinį tyrimą ir ne pati šį tyrimą atlieka, ji šią užduotį patiki teisėjui pranešėjui.

Tyrimė dalyvauja generalinis advokatas.

2. Šalys turi teisę dalyvauti atliekant tyrimą.

3. Išskyrus 116 straipsnio 2 ir 6 dalių nuostatas, Pirmosios instancijos teismas atsižvelgia tik į tuos dokumentus, su kuriais šalių advokatai ir atstovai galėjo susipažinti ir dėl kurių jie turėjo galimybę pareikšti savo nuomonę.

Jeigu Pirmosios instancijos teismui būtina patikrinti dokumento, kuris gali būti susijęs su sprendimo priėmimu byloje, konfidencialumą vienos ar daugiau šalių atžvilgiu, kol vyksta tikrinimas, apie šį dokumentą šalims nepranešama.

Jeigu dokumentas, su kuriuo Bendrijos institucija atsisakė leisti susipažinti, pateikiamas byloje dėl šio atsisakymo teisėtumo Pirmosios instancijos teismui, kitoms šalims šis dokumentas nepateikiamas.

3 skirsnis. Liudytojų ir ekspertų šaukimas ir apklausa

68 straipsnis

1. Pirmosios instancijos teismas savo iniciatyva arba vienos iš šalių prašymu, išklausęs generalinį advokatą ir bylos šalis, gali nuspręsti, kad tam tikri faktai turi būti patvirtinti liudytojų parodymais. Įrodytini faktai nurodomi nutartyje.

Pirmosios instancijos teismas gali iškviesti liudytojus savo iniciatyva arba vienos iš šalių ar generalinio advokato prašymu.

Šalies prašyme apklausti liudytoją tiksliai nurodomi faktai, dėl kurių liudytojas turėtų būti apklaustas, ir priežastys, dėl kurių tai reikėtų padaryti.

2. Liudytojai, kurių apklausa būtina, šaukiami nutartimi, kurioje nurodoma:

- liudytojų pavardės, vardai, padėtis ir adresai;
- faktai, dėl kurių liudytojai turėtų būti apklausti;
- prireikus nurodomos Pirmosios instancijos teismo nustatytos liudytojų turėtų išlaidų atlyginimo priemonės, taip pat galimos sankcijos už liudytojo pareigos neatlikimą.

Nutartis įteikiama šalims ir liudytojams.

3. Pirmosios instancijos teismas gali nuspręsti, kad liudytojais, kuriuos apklausti paprašė viena iš šalių, gali būti šaukiami

sumokėjus Pirmosios instancijos teismo kasoje užstatą nustatytais šaukimo išlaidoms padengti; mokėtiną sumą nustato Pirmosios instancijos teismas.

Lėšas, skirtas išlaidoms, susijusioms su Pirmosios instancijos teismo iniciatyva šaukiamų liudytojų apklausa, avansu išmoka Pirmosios instancijos teismo kasa.

4. Nustačius liudytojų tapatybę, pirmininkas jiems praneša, kad šie privalės šio straipsnio 5 dalyje ir 71 straipsnyje nurodytu būdu patvirtinti savo parodymų teisingumą.

Liudytojai savo parodymus Pirmosios instancijos teismui duoda iškvietus šalis dalyvauti apklausoje. Liudytojams davus pagrindinius parodymus, pirmininkas, vienos iš šalių prašymu arba savo iniciatyva, gali pateikti jiems klausimų.

Tą patį gali daryti ir kiti teisėjai bei generalinis advokatas.

Pirmininkui leidus, šalių atstovai gali pateikti klausimus liudytojams.

5. Atsižvelgiant į 71 straipsnio nuostatas, davęs parodymus, liudytojas taip prisiekia:

„Aš prisiekiu, kad sakiau tiesą, visą tiesą ir nieko, išskyrus tiesą.“

Išklausęs šalis, Pirmosios instancijos teismas gali atleisti liudytoją nuo priesaikos.

6. Teismo kancleris rašo protokolą, kuriame išdėstomi kiekvieno liudytojo parodymai.

Protokolą pasirašo pirmininkas arba teisėjas pranešėjas, atsakingas už liudytojo apklausą, ir Teismo kancleris. Prieš pasirašant protokolą liudytojui turi būti leista patikrinti protokolo turinį ir jį pasirašyti.

Protokolas yra autentiškas dokumentas.

69 straipsnis (2) (6) (7)

1. Tinkamai šaukiami liudytojai turi paklusti šaukimui ir atvykti į posėdį.

2. Jeigu tinkamai šaukiamas liudytojas neatvyksta, Pirmosios instancijos teismas gali paskirti jam ne didesnę kaip 5 000 eurų⁽¹⁾ piniginę baudą ir nuspręsti įteikti pakartotinį šaukimą liudytojo sąskaita.

Tokia pati bauda gali būti skiriama ir liudytojui, kuris be pateisinamos priežasties atsisako duoti parodymus, priesaiką arba tam tikrais atvejais jai prilygstantį iškilmingą pasižadėjimą.

(1) Žr. Tarybos reglamento (EB) Nr. 1103/97 2 straipsnį (OL L 162, 1997 6 19, p. 1).

3. Jeigu liudytojas nurodo Pirmosios instancijos teismui pateisinamą priežastį, jis gali būti atleistas nuo piniginės baudos mokėjimo. Piniginė bauda, liudytojo prašymu, gali būti sumažinta, jeigu jis įrodo, kad ši suma neproporcinga jo pajamoms.

4. Pagal šį straipsnį paskirtos baudos ar kitos priemonės priverstinai vykdomos pagal EB sutarties 244 ir 256 straipsnius ir EAEB sutarties 159 ir 164 straipsnius.

70 straipsnis

1. Pirmosios instancijos teismas gali skirti ekspertizę. Nutartyje, kuria paskiriamas ekspertas, apibrėžiama jo užduotis ir nustatomas išvados pateikimo terminas.

2. Ekspertas gauna nutarties kopiją ir visus jo užduočiai atlikti reikalingus dokumentus. Jis savo užduotį atlieka prižiūrimas teisėjo pranešėjo, kuris gali dalyvauti ekspertizės veiksmuose ir yra informuojamas apie užduoties vykdymo eigą.

Pirmosios instancijos teismas gali pareikalauti iš šalių arba iš vienos iš jų sumokėti užstatą, kad būtų garantuotas ekspertizės išlaidų padengimas.

3. Eksperto prašymu Pirmosios instancijos teismas gali nuspręsti apklausti liudytojus. Jie apklausiami laikantis 68 straipsnio nuostatų.

4. Ekspertas gali pareikšti savo nuomonę tik specialiai jam pateiktais klausimais.

5. Ekspertui pateikus savo išvadą, Pirmosios instancijos teismas gali nuspręsti jį apklausti, iškviets šalis dalyvauti apklausoje.

Pirmininkui leidus, šalims atstovaujantys asmenys gali pateikti klausimus ekspertui.

6. Atsižvelgiant į 71 straipsnio nuostatas, patekęs savo išvadą ekspertas Pirmosios instancijos teisme prisiekia:

„Aš prisiekiu, kad savo užduotį atlikau sąžiningai ir nešališkai.“

Išklausęs šalis, Pirmosios instancijos teismas gali atleisti ekspertą nuo priesaikos.

71 straipsnis

1. Pirmininkas nurodo asmenims, kurie Pirmosios instancijos teisme turi prisiekti kaip liudytojai arba ekspertai, sakyti tiesą arba atlikti savo užduotį sąžiningai ir nešališkai bei įspėja juos dėl baudžiamosios atsakomybės už šios pareigos pažeidimą pagal jų valstybės nacionalinę teisę.

2. Liudytojai ir ekspertai prisiekia pagal 68 straipsnio 5 dalies pirmąją pastraipą ir 70 straipsnio 6 dalies pirmąją pastraipą arba jų nacionalinėje teisėje nustatytu būdu.

3. Jeigu nacionalinė teisė suteikia galimybę teismo procesuose šalia priesaikos arba vietoj jos duoti priesaikai prilyginamą iškilmingą pasižadėjimą, liudytojai ir ekspertai gali duoti tokį pasižadėjimą jų valstybės nacionalinėje teisėje nustatytais sąlygomis ir forma.

Jeigu nacionalinėje teisėje nėra nuostatų nei dėl priesaikos, nei dėl iškilmingo pasižadėjimo, laikomasi šio straipsnio 1 dalyje nurodytos tvarkos.

72 straipsnis

1. Atsižvelgdamas į 71 straipsnio nuostatas Pirmosios instancijos teismas, išklauses generalinį advokatą, gali nuspręsti pranešti apie Pirmosios instancijos teismo nagrinėjamos bylos liudytojo arba eksperto melagingus parodymus ar pareiškimus valstybės narės, kurios teismų jurisdikcijai priklauso su tuo susijusių baudžiamųjų bylų nagrinėjimas, kompetentingai institucijai, nurodytai Teisingumo Teismo procedūros reglamento papildomo reglamento III priede.

2. Apie tokį Pirmosios instancijos teismo sprendimą praneša Teismo kancleris. Sprendime išdėstomi faktai ir aplinkybės, kuriomis grindžiamas pranešimas.

73 straipsnis

1. Jeigu viena iš šalių prieštarauja liudytojo ar eksperto šaukimui, motyvuodama tuo, kad jis neturi kompetencijos, yra negarbingas asmuo arba dėl kitos priežasties, arba jeigu liudytojas arba ekspertas atsisako duoti parodymus, priesaiką arba jai prilygstantį iškilmingą pasižadėjimą, klausimą sprendžia Pirmosios instancijos teismas.

2. Prieštaravimas dėl liudytojo arba eksperto šaukimo pateikiamas per dvi savaites nuo nutarties, pagal kurią šaukiamas liudytojas arba paskiriamas ekspertas, įteikimo; prieštaravimo pareiškime turi būti išdėstytos priežastys ir nurodyti pateikiami įrodymai.

74 straipsnis

1. Liudytojai ir ekspertai turi teisę į jų kelionės ir gyvenimo išlaidų atlyginimą. Pirmosios instancijos teismo kasa gali avansu išmokėti jiems pinigų sumą šioms išlaidoms padengti.

2. Liudytojai turi teisę gauti kompensaciją už prarastą uždarbį, o ekspertai – užmokestį už savo darbą. Pirmosios instancijos teismo kasa kompensaciją arba užmokestį liudytojams bei ekspertams išmoka jiems atlikus pareigas ar užduotis.

75 straipsnis

3a skyrius (6)

PAGREITINTOS PROCEDŪROS

1. Šalių prašymu arba savo iniciatyva Pirmosios instancijos teismas gali nusiųsti pavedimą apklausti liudytojus arba ekspertus.

76a straipsnis

2. Pavedimai siunčiami priimant nutartį, kurioje nurodomi liudytojų arba ekspertų pavardės, vardai, padėtis ir adresai, faktai, apie kuriuos liudytojai arba ekspertai turi būti apklausti, šalys, jų atstovai, advokatai arba patarėjai, jų adresai dokumentams įteikti, taip pat trumpai išdėstomas bylos dalykas.

1. Pirmosios instancijos teismas, gavęs ieškovo ar atsakovo prašymą ir išklauses kitas bylos šalis ir generalinį advokatą, gali nuspręsti šioje byloje taikyti pagreitintą procedūrą dėl ypatingos bylos skubos bei kitų jos aplinkybių.

Pranešimą apie nutartį šalims įteikia Teismo kancleris.

Prašymas priimti sprendimą dėl bylos taikant pagreitintą procedūrą paduodamas atskiru dokumentu tuo pačiu metu, kaip ir ieškiny arba atsiliepiamas į ieškinį.

3. Teismo kancleris nusiunčia nutartį valstybės narės, kurios teritorijoje liudininkai arba ekspertai turi būti apklausti, kompetentingai institucijai, nurodytai Teisingumo Teismo papildomo reglamento I priede. Prireikus nutartis siunčiama kartu su vertimu į tos valstybės, kuriai ji skirta, valstybinę kalbą arba kalbas.

Nukrypstant nuo 55 straipsnio nuostatų, byloms, kuriose Pirmosios instancijos teismas nusprendė taikyti pagreitintą procedūrą, suteikiama pirmenybė.

Pirmojoje pastraipoje nurodyta institucija perduoda nutartį pagal nacionalinę teisę kompetentingai teisminei institucijai.

2. Taikant pagreitintą procedūrą, 47 straipsnio 1 dalyje ir 116 straipsnio 4 ir 5 dalyse minimi pareiškimai bei atsiliepiamai gali būti pateikiami tik tada, kai Pirmosios instancijos teismas tai leidžia pagal 64 straipsnį nustatytomis proceso organizavimo priemonėmis.

Kompetentinga teisminė institucija pavedimą vykdo vadovaudamasi savo nacionalinės teisės nuostatomis. Įvykdžiusi pavedimą, kompetentinga teisminė institucija perduoda pirmojoje pastraipoje nurodytai institucijai nutartį dėl pavedimo įvykdymo, su įvykdymu susijusius dokumentus ir išlaidų ataskaitą. Šie dokumentai siunčiami Teismo kancleriui.

3. Nepažeidžiant 48 straipsnio nuostatų, vykstant žodinei proceso daliai šalys gali papildyti savo argumentus ir pateikti įrodymų. Tačiau jos turi nurodyti priežastis, dėl kurių uždelsė pateikti tuos įrodymus.

Už dokumentų vertimą į proceso kalbą atsako Teismo kancleris.

4 skyrius

4. Pirmosios instancijos teismas apmoka su pavedimu susijusias išlaidas, tačiau prireikus gali įpareigoti šalis jas padengti.

BYLOS NAGRINĖJIMO SUSTABDYMAS IR PIRMOSIOS INSTANCIJOS TEISMO ATSAKYMAS NAGRINĖTI BYLĄ

77 straipsnis (2) (7)

76 straipsnis

1. Teismo kancleris surašo kiekvieno Pirmosios instancijos teismo posėdžio protokolą. Protokolą pasirašo pirmininkas ir Teismo kancleris. Jis yra autentiškas dokumentas.

Nepažeidžiant 123 straipsnio 4 dalies, 128 straipsnio ir 129 straipsnio 4 dalies, bylos nagrinėjimas gali būti sustabdytas:

2. Šalys Teismo kanceliarijoje gali susipažinti su bet kurio protokolo turiniu ir bet kuria eksperto išvada, taip pat už atitinkamą mokestį jos gali gauti jų kopijas.

a) Teisingumo Teismo statuto 54 straipsnio trečiojoje pastraipoje nurodytais atvejais;

b) jeigu Teisingumo Teisme paduodamas apeliacinis skundas dėl Pirmosios instancijos teismo sprendimo, kuriuo iš dalies išsprendžiami esminiai klausimai arba išsprendžiamas procesinis klausimas dėl prieštaravimo dėl kompetencijos trūkumo, dėl nepriimtumo, arba dėl prašymo įstoti į bylą atmetimo;

c) bendru šalių prašymu.

78 straipsnis (4)

Sprendimą dėl bylos nagrinėjimo sustabdymo priima pirmininkas savo nutartimi, išklauses šalis ir generalinį advokatą. Pirmininkas gali perduoti šį klausimą spręsti Pirmosios instancijos teismui. Nutartis atnaujinti bylos nagrinėjimą priimama laikantis tos pačios tvarkos. Šiame straipsnyje nurodytos nutartys įteikiamos šalims.

79 straipsnis

1. Bylos nagrinėjimo sustabdymas įsigalioja nutartyje dėl sustabdymo nurodytą dieną arba, jei ji nenurodyta, nutarties priėmimo dieną.

Sustabdžius bylos nagrinėjimą, nutrūksta visų procesinių terminų eiga, išskyrus 115 straipsnio 1 dalyje nurodytą terminą, nustatytą prašymui įstoti į bylą.

2. Jeigu nutartis dėl bylos nagrinėjimo sustabdymo nenurodo, kuriam laikui jis sustabdomas, šis laikotarpis baigiasi nutartyje dėl bylos nagrinėjimo atnaujinimo nurodytą dieną arba, jeigu ji nenurodyta, nutarties dėl bylos nagrinėjimo atnaujinimo priėmimo dieną.

Nuo bylos nagrinėjimo atnaujinimo dienos procesiniai terminai skaičiuojami iš naujo.

80 straipsnis (2) (7)

Teisingumo Teismo statuto 54 straipsnio trečiojoje pastraipoje nurodytomis aplinkybėmis atsisakyti nagrinėti bylą Pirmosios instancijos teismas nusprendžia nutartimi, kuri įteikiama šalims.

5 skyrius

SPRENDIMAI

81 straipsnis

Sprendime nurodoma:

- kad tai yra Pirmosios instancijos teismo sprendimas,
- jo paskelbimo data,
- pirmininko ir byloje dalyvaujančių teisėjų pavardės,
- generalinio advokato pavardė, jei jis buvo paskirtas,
- Teismo kanclerio pavardė,
- bylos šalys,

— šalių atstovų, patarėjų ir advokatų pavardės,

— šalių reikalavimai,

— patvirtinimas, kad generalinis advokatas pateikė savo išvadą,

— faktų santrauka,

— motyvai,

— rezoliucinė dalis, į kurią įeina bylinėjimosi išlaidų klausimo sprendimas.

82 straipsnis

1. Sprendimas skelbiamas viešame posėdyje, pakvietus bylos šalis.

2. Sprendimo originalas, pasirašytas pirmininko, pasitarime dalyvavusių teisėjų ir Teismo kanclerio, antspauduojamas ir atiduodamas saugoti Teismo kanceliarijai; bylos šalims įteikiamos patvirtintos sprendimo kopijos.

3. Teismo kancleris sprendimo originale įrašo jo paskelbimo datą.

83 straipsnis (2) (7)

Laikantis Teisingumo Teismo statuto 60 straipsnio nuostatų, sprendimas įsiteisėja nuo jo paskelbimo dienos.

84 straipsnis

1. Nepažeisdamas nuostatų dėl sprendimų aiškinimo, savo iniciatyva arba vienos iš šalių prašymu, pateiktu per dvi savaites nuo sprendimo paskelbimo, Pirmosios instancijos teismas gali ištaisyti rašybos arba skaičiavimo klaidas ir akivaizdžius netikslumus.

2. Šalys, kurias apie tai deramai informuoja Teismo kancleris, per pirmininko nustatytą terminą gali pateikti rašytines pastabas.

3. Pirmosios instancijos teismas sprendimą priima uždarame posėdyje.

4. Nutarties, kuria ištaisomas sprendimas, originalas pridedamas prie ištaisyto sprendimo originalo. Ištaisyto sprendimo originalo paraštėje įrašoma pastaba apie šią nutartį.

85 straipsnis

Jeigu Pirmosios instancijos teismas nepriima sprendimo dėl išlaidų, šalis, norinti gauti savo išlaidų atlyginimą, gali per mėnesį nuo sprendimo įteikimo prašyti Pirmosios instancijos teismo papildyti savo sprendimą.

Prašymas įteikiamas kitai šaliai, ir pirmininkas nustato terminą, per kurį ta šalis gali pateikti rašytines pastabas.

Pateikus šias pastabas, Pirmosios instancijos teismas, išklauses generalinį advokatą, tame pačiame sprendime nutaria ir dėl prašymo priimtumo, ir dėl jo pagrįstumo.

86 straipsnis

Pirmosios instancijos teismo praktikos paskelbimu pasirūpina Teismo kancleris.

6 skyrius

BYLINĖJIMOSI IŠLAIDOS

87 straipsnis (2) (4)

1. Išlaidų klausimas sprendžiamas galutiniame sprendime arba nutartyje, kuria užbaigiamas procesas.

2. Pralaimėjusiai šaliai nurodoma padengti išlaidas, jei laimėjusi šalis to reikalavo.

Jeigu byloje yra kelios pralaimėjusios šalys, Pirmosios instancijos teismas nusprendžia, kaip turi būti paskirstytos išlaidos.

3. Jeigu kiekvienos šalies dalis reikalavimų patenkinama, o dalis atmetama, arba jeigu susiklosto ypatingos aplinkybės, Pirmosios instancijos teismas gali paskirstyti išlaidas šalims arba nurodyti kiekvienai padengti savo išlaidas.

Pirmosios instancijos teismas gali įpareigoti šalį, net jeigu ši laimėjo bylą, atlyginti išlaidas, kurias, Teismo manymu, dėl jos nepagrįstų arba nesąžiningų veiksmų patyrė kita šalis.

4. Į bylą įstojusios valstybės narės ir institucijos pačios padengia savo išlaidas.

Jeigu valstybės, kurios nėra valstybės narės, tačiau yra EEE susitarimo šalys, taip pat ELPA priežiūros institucija įstoja į bylą, kiekviena iš jų padengia savo išlaidas.

Pirmosios instancijos teismas gali nurodyti kitoms įstojusioms į bylą šalims, nenurodytoms ankstesnėje pastraipoje, pačioms padengti savo išlaidas.

5. Šaliai, kuri atsisako ieškinio, nurodoma padengti išlaidas, jei kita šalis to reikalavo savo pastabose dėl ieškinio atsisakymo. Tačiau ieškinio atsisakiusios šalies prašymu išlaidas padengti gali būti nurodyta kitai šaliai, jei tai atrodo pateisinama, atsižvelgiant į pastarosios elgesį.

Šalims susitarus dėl išlaidų, šių klausimas sprendžiamas pagal tą susitarimą.

Jei nėra reikalaujama priteisti išlaidų, kiekviena šalis padengia savo patirtas išlaidas.

6. Jeigu byloje nereikia priimti sprendimo, Teismas išlaidų klausimą sprendžia savo nuožiūra.

88 straipsnis

Nepažeidžiant 87 straipsnio 3 dalies antrosios pastraipos nuostatų, bylose tarp Bendrijų ir jų tarnautojų institucijos pačios padengia savo išlaidas.

89 straipsnis

Išlaidas, kurias šalis patiria dėl priverstinio Pirmosios instancijos teismo sprendimo arba nutarties vykdymo, kita šalis padengia pagal toje valstybėje, kurioje sprendimas ar nutartis buvo priverstinai vykdoma, galiojančius tarifus.

90 straipsnis

Procesas Pirmosios instancijos teisme nemokamas, išskyrus šiuos atvejus:

- a) kai dėl šalies Pirmosios instancijos teismas patyrė išlaidų, kurių buvo galima išvengti, jis gali įpareigoti tą šalį jas padengti;
- b) kai išlaidos dėl šalies prašymu atliktų kopijavimo arba vertimo darbų, Teismo kanclerio manymu, yra pernelyg didelės, ta šalis padengia jas pagal 24 straipsnio 5 dalyje nurodytus tarifus.

91 straipsnis

Nepažeidžiant 90 straipsnio nuostatų, atlygintinomis laikomos šios išlaidos:

- a) sumos, išmokėtinos liudytojams ir ekspertams pagal 74 straipsnį;
- b) būtiniosios išlaidos, kurias dėl proceso patyrė šalys, pirmiausia kelionės bei gyvenimo išlaidos ir atstovų, patarėjų arba advokatų atlyginimas.

92 straipsnis

1. Jeigu dėl atlygintinų išlaidų kyla ginčas, Pirmosios instancijos teismas, gavęs suinteresuotos šalies prašymą ir išklausęs kitą šalį, priima nutartį, kuri yra neskundžiama.

2. Jeigu tai reikalinga vykdymui, šalys gali prašyti patvirtintos nutarties kopijos.

93 straipsnis

1. Pirmosios instancijos teismo kasa išmoka pinigus tos šalies, kurioje yra Pirmosios instancijos teismo būstinė, valiuta.

Suinteresuoto asmens prašymu, suma, kurią jis turi teisę gauti, išmokama valiuta tos valstybės, kurioje buvo patirtos padengiamos išlaidos, arba tos valstybės, kurioje buvo imtasi priemonių, dėl kurių išlaidos turi būti padengiamos.

2. Kiti skolininkai sumoka savo kilmės valstybės valiuta.

3. Valiuta keičiama pagal oficialų mokėjimo dienos kursą toje valstybėje, kurioje yra Pirmosios instancijos teismo būstinė.

7 skyrius

NEMOKAMA TEISINĖ PAGALBA

94 straipsnis (4)

1. Šalis, kuri visiškai arba iš dalies negalės sumokėti su byla susijusių išlaidų, bet kuriuo metu gali kreiptis dėl nemokamos teisinės pagalbos.

Prašymas pateikiamas kartu su įrodymais, kad pateikusiai prašymą šaliai reikia pagalbos, pirmiausia kompetentingos institucijos išduotu dokumentu, patvirtinančiu, kad ji stokoja pajamų.

2. Jeigu tokį prašymą šalis pateikia prieš pareikšdama savo ieškinį, jame trumpai išdėstomas ieškinio dalykas.

Prašymas nebūtinai turi būti pateiktas per advokatą.

Pirmininkas, susipažinęs su kitos šalies rašytinėmis pastabomis, nusprendžia suteikti arba nesuteikti visą arba dalinę nemokamą teisinę pagalbą. Jis apsveria, ar ieškinys nėra akivaizdžiai nepagrįstas. Jis gali perduoti šiuos klausimus Pirmosios instancijos teismui.

Sprendimas priimamas nemotyvuota nutartimi, kuri yra neskundžiama.

95 straipsnis (4)

1. Pirmosios instancijos teismas, nusprendęs, kad asmuo turi teisę gauti nemokamą teisinę pagalbą, savo nutartyje nurodo, kad jam atstovauti būtų paskirtas advokatas.

2. Jeigu asmuo nenurodo pasirinkto advokato arba jeigu Pirmosios instancijos teismas mano, kad jo pasirinktas asmuo yra nepriimtinas, Teismo kancleris nutarties ir prašymo suteikti nemokamą teisinę pagalbą kopijas nusiunčia Teisingumo Teismo procedūros reglamento papildomo reglamento II priede nurodytai institucijai, kuri yra kompetentinga atitinkamos valstybės institucija.

3. Pirmosios instancijos teismas, susipažinęs su šios institucijos pasiūlymais, paskiria advokatą atstovauti suinteresuotam asmeniui.

4. Nutartyje, kuria suteikiama nemokama teisinė pagalba, gali būti nurodoma suma, kuri turi būti išmokėta suinteresuotam asmeniui atstovauti paskirtam advokatui, arba nustatomas limitas, kurio išmokos advokatui bei jo honoraras paprastai negali viršyti.

96 straipsnis

Bet kuriuo metu savo iniciatyva arba kieno nors prašymu Pirmosios instancijos teismas gali nutraukti nemokamos teisinės pagalbos teikimą, jeigu vykstant procesui pasikeičia aplinkybės, dėl kurių ji buvo suteikta.

97 straipsnis (4)

1. Jeigu yra suteikiama nemokama teisinė pagalba, Pirmosios instancijos teismo kasa avansu išmoka išlaidoms padengti reikalingą sumą.

2. Pirmininkas, kuris gali perduoti klausimą spręsti Pirmosios instancijos teismui, priima sprendimą dėl išmokų advokatui ir jo honorarų; advokato prašymu, jis gali nurodyti išmokėti jam avansą.

3. Sprendime dėl išlaidų Pirmosios instancijos teismas gali nurodyti sumokėti į Pirmosios instancijos teismo kasą sumas, išmokėtas avansu nemokamai teisei pagalbai suteikti.

Šių sumų išieškojimu iš šalies, iš kurios jos buvo priteistos, pasirūpina Teismo kancleris.

8 skyrius

IEŠKINIO ATSIŠAKYMAS

98 straipsnis (2) (6) (7)

Jeigu šalys prieš Pirmosios instancijos teismui priimant sprendimą susitaria išspręsti savo ginčą ir Pirmosios instancijos teismui praneša, kad atsisako visų savo reikalavimų, pirmininkas priima nutartį išbraukti bylą iš registro ir pagal 87 straipsnio 5 dalį sprendžia išlaidų klausimą, prireikus atsižvelgdamas į atitinkamus šalių pasiūlymus.

Ši nuostata netaikoma byloms pagal EB sutarties 230 ir 232 straipsnius ir EAEB sutarties 146 ir 148 straipsnius nagrinėti.

99 straipsnis

Jeigu ieškovas raštu informuoja Pirmosios instancijos teismą apie savo norą atsisakyti ieškinio, pirmininkas priima nutartį išbraukti bylą iš registro ir pagal 87 straipsnio 5 dalį sprendžia išlaidų klausimą.

9 skyrius

DOKUMENTŲ ĮTEIKIMAS

100 straipsnis (6)

1. Jeigu pagal šį reglamentą reikalaujama, kad tam tikram asmeniui būtų įteiktas tam tikras dokumentas, Teismo kancleris pasirūpina, kad jis būtų įteiktas to asmens dokumentams įteikti nurodytu adresu, išsiunčiant dokumento kopiją registruotu laišku su pranešimu apie gavimą arba asmeniškai įteikiant su įteikimo kvitu.

Teismo kancleris parengia ir patvirtina įteikiamų dokumentų kopijas, išskyrus atvejus, kai pagal 43 straipsnio 1 dalį juos pateikti turi pačios šalys.

2. Jeigu pagal 44 straipsnio 2 dalies antrąją pastraipą adresatas sutiko, kad dokumentai jam būtų įteikiami telefaksu arba kita technine ryšio priemone, tokiu būdu jam gali būti įteikiama kiekvieno procesinio dokumento kopija, išskyrus Pirmosios instancijos teismo sprendimą arba nutartį.

Jeigu dėl techninių priežasčių arba dėl dokumento pobūdžio ar apimties toks jo perdavimas yra neįmanomas arba neįvykdomas ir jeigu adresatas nėra nurodęs adreso dokumentams įteikti, dokumentas įteikiamas jo adresu, laikantis šio straipsnio 1 dalyje nurodytos tvarkos. Adresatui apie tai pranešama telefaksu arba kita technine ryšio priemone. Tuomet dokumentas laikomas adresatui įteiktu registruotu paštu dešimtą dieną po to, kai registruotas laiškas buvo išsiųstas tos vietos, kur yra Pirmosios instancijos teismo būstinė, pašte, išskyrus atvejus, kai pranešime apie gavimą nurodyta, kad laiškas buvo gautas kitą dieną, arba kai adresatas ne vėliau kaip per tris savaites nuo pranešimo telefaksu ar kita technine ryšio priemone Teismo kanclerį informuoja, kad dokumentas jo nepasiekė.

10 skyrius

TERMINAI

101 straipsnis (2) (7)

1. Bet koks procesinių veiksmų atlikimo terminas, numatytas EB ir EAEB sutartyse, Teisingumo Teismo statute ir šiame reglamente, skaičiuojamas taip:

- jeigu dienomis, savaitėmis, mėnesiais ar metais nustatytas terminas skaičiuojamas nuo momento, kai įvyksta įvykis arba yra atliekamas veiksmas, ta diena, kai įvyksta įvykis arba yra atliekamas veiksmas, į šį terminą neįskaičiuojama;
- terminas, nustatytas savaitėmis, mėnesiais arba metais, pasibaigia kartu su paskutinės jo savaitės, mėnesio arba metų diena, kuri atitinka tą savaitės, mėnesio arba metų dieną, kai įvykis arba buvo atliktas veiksmas, nuo kurio terminas yra skaičiuojamas. Jeigu mėnesiais arba metais nustatytas terminas baigiasi mėnesį, kurį atitinkamos dienos nėra, terminas pasibaigia kartu su paskutine to mėnesio diena;
- jeigu terminas yra nustatytas mėnesiais ir dienomis, pirmiausia atsižvelgiama į pilnus mėnesius ir tik tada į dienas;
- į terminus įskaičiuojamos oficialiosios šventės, sekmadieniai ir šeštadieniai;
- per Pirmosios instancijos teismo atostogas terminų eiga nėra sustabdoma.

2. Jeigu terminas baigiasi šeštadienį, sekmadienį arba oficialiosios šventės dieną, jis pratęsiamas iki artimiausios darbo dienos pabaigos.

Teisingumo Teismo sudarytas oficialiųjų švenčių sąrašas, paskelbtas *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*, galioja ir Pirmosios instancijos teismui.

102 straipsnis (4) (6) (7)

1. Jeigu terminas, per kurį leidžiama pareikšti ieškinį dėl institucijos priimto akto, prasideda nuo to akto paskelbimo, pagal

101 straipsnio 1 dalies a punktą jis skaičiuojamas nuo keturioliktos dienos po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* pabaigos.

103 straipsnis

2. Nustatyti procesiniai terminai dėl nuotolių pratęsimi dešimčiai dienų, ir tas laikotarpis yra visiems vienodas.

1. Kiekvieną pagal šį reglamentą nustatytą terminą gali pratęsti jį nustačiusysis.

2. Pirmininkas gali suteikti Teismo kancleriui parašo teisę terminams, kuriuos jam tenka paskirti pagal šį reglamentą, nustatyti arba pratęsti.

III DALIS

SPECIALIOSIOS PROCEDŪROS

1 skyrius

106 straipsnis (7)

TAIKYMO BEI VYKDYMO SUSTABDYMAS IR KITOS LAIKINOSIOS APSAUGOS PRIEMONĖS

104 straipsnis (2) (6) (7)

1. Prašymas sustabdyti bet kurios institucijos priimto akto taikymą pagal EB sutarties 242 straipsnį ir EAEB sutarties 157 straipsnį yra priimtinas tik tada, kai prašymą pateikusi šalis užginčija tą aktą ieškiniu Pirmosios instancijos teisme.

107 straipsnis

Prašymas imtis kurios kitos laikinosios apsaugos priemonės pagal EB sutarties 243 straipsnį ir EAEB sutarties 158 straipsnį yra priimtinas tik tada, kai jį pateikia Pirmosios instancijos teismo nagrinėjamos bylos šalis ir kai jis yra susijęs su ta byla.

2. Šio straipsnio 1 dalyje minimame prašyme nurodomas ginčo dalykas, aplinkybės, dėl kurių reikia skubaus sprendimo, ir faktiniai bei teisiniai pagrindai, *prima facie* patvirtinantys prašomos laikinosios apsaugos priemonės reikalingumą.

3. Prašymas pateikiamas atskiru dokumentu, laikantis 43 ir 44 straipsnių nuostatų.

105 straipsnis

1. Prašymas įteikiamas kitai šaliai, ir Pirmosios instancijos teismo pirmininkas nustato trumpą terminą, per kurį ta šalis gali pateikti rašytines arba žodines pastabas.

2. Pirmosios instancijos teismo pirmininkas sprendžia, ar reikia atlikti parengtinį tyrimą.

Pirmosios instancijos teismo pirmininkas gali patenkinti prašymą kitai šaliai dar nepateikus savo pastabų. Šis sprendimas vėliau gali būti pakeistas arba panaikintas net tuo atveju, kai nė viena šalis to neprašo.

Jeigu Pirmosios instancijos teismo pirmininko nėra arba jis negali vykdyti savo pareigų ir priimti sprendimą dėl prašymo, sprendimą dėl jo priima pagal 10 straipsnį Pirmosios instancijos teismo sprendimu paskirtas teisėjas, kuriam suteikiama teisė taikyti laikinąsias apsaugos priemones.

1. Sprendimas dėl prašymo priimamas motyvuota nutartimi. Nutartis nedelsiant įteikiama šalims.

2. Nutarties vykdymui iš prašymą pateikusios šalies gali būti pareikalauta užstato, kurio dydis ir pobūdis nustatomi atsižvelgiant į aplinkybes.

3. Nutartis gali nustatyti laikinosios apsaugos priemonės galiojimo pabaigos datą. Priešingu atveju, ši priemonė nustoja būti taikoma paskelbus galutinį sprendimą.

4. Nutartis turi laikiną pobūdį ir neturi įtakos Pirmosios instancijos teismo sprendimui dėl bylos esmės.

108 straipsnis

Pasikeitus aplinkybėms, vienos šalių prašymu nutartis bet kuriuo metu gali būti pakeista arba panaikinta.

109 straipsnis

Prašymo dėl laikinosios apsaugos priemonės taikymo atmetimas neapriboja jį pateikusios šalies teisės paduoti kitą prašymą, pagrįstą naujais faktais.

110 straipsnis (2) (6) (7)

Šio skyriaus nuostatos taikomos prašymams laikinai sustabdyti Pirmosios instancijos teismo sprendimo arba kitos institucijos priimto akto vykdymą, pateiktiems pagal EB sutarties 244 ir 256 straipsnius ir EAEB sutarties 159 ir 164 straipsnius.

Nutartyje, kuria patenkinamas prašymas, prirėkus nurodoma data, kada laikinoji apsaugos priemonė nustoja būti taikoma.

2 skyrius

ATSKIRIEJI PROCESINIAI KLAUSIMAI*111 straipsnis (4)*

Jeigu ieškinys akivaizdžiai nepriklauso Pirmosios instancijos teismo jurisdikcijai arba jeigu ieškinys yra akivaizdžiai nepriimtinas arba akivaizdžiai teisiškai nepagrįstas, išklauses generalinį advokatą, Pirmosios instancijos teismas gali motyvuota nutartimi ir nesiimdamas jokių kitų veiksmų nagrinėjamoje byloje priimti sprendimą dėl šio ieškinio.

112 straipsnis (2) (7)

Akivaizdžiu kompetencijos trūkumo atveju perduoti ieškinį Teisingumo Teismui pagal Teisingumo Teismo statuto 54 straipsnį yra nusprendžiama priimant motyvuotą nutartį ir nesiimant jokių kitų procesinių veiksmų byloje.

113 straipsnis (4)

Pirmosios instancijos teismas savo iniciatyva bet kuriuo metu gali apsvarstyti, ar viešosios tvarkos požiūriu nėra draudimo tęsti bylos nagrinėjimą, arba, išklauses šalis, paskelbti, kad nebėra ieškinio dalyko ir kad nereikia priimti sprendimo; sprendimas priimamas laikantis 114 straipsnio 3 ir 4 dalių nuostatų.

114 straipsnis

1. Šalis, kuri kreipiasi į Pirmosios instancijos teismą prašydama priimti sprendimą dėl nepriimtimumo, dėl kompetencijos trūkumo arba dėl kito atskirojo procesinio klausimo, nepradedant bylos nagrinėti iš esmės, savo prašymą pateikia atskiru dokumentu.

Prašyme turi būti nurodyti faktiniai ir teisiniai argumentai, kuriais remiamasi, bei ieškovo reikalavimai; prie jo turi būti pridėti patvirtinantys dokumentai.

2. Pateikus prašymą, pirmininkas iš karto nustato terminą, per kurį kita šalis gali pateikti dokumentą, kuriame nurodomi jos reikalavimai ir išdėstomi pagrindai.

3. Išskyrus atvejus, kai Pirmosios instancijos teismas nusprendžia priešingai, likusi proceso dėl tokio prašymo dalis vyksta žodžiu.

4. Išklauses generalinį advokatą, Pirmosios instancijos teismas priima sprendimą dėl prašymo arba nutaria, kad jis bus sprendžiamas bylą nagrinėjant iš esmės. Jis perduoda bylą spręsti Teisingumo Teismui, jei byla priklauso pastarojo kompetencijai.

Jeigu Pirmosios instancijos teismas atmeta prašymą arba nutaria, kad jis bus sprendžiamas bylą nagrinėjant iš esmės, pirmininkas nustato naujus terminus tolesniems veiksams byloje.

3 skyrius

ĮSTOJIMAS Į BYLĄ*115 straipsnis (2) (6) (7)*

1. Prašymas įstoti į bylą turi būti pateiktas per šešias savaites nuo 24 straipsnio 6 dalyje minimo pranešimo paskelbimo dienos arba, laikantis 116 straipsnio 6 dalies nuostatų, prieš priimant sprendimą pradėti žodinę proceso dalį, kaip numatyta 53 straipsnyje.

2. Prašyme nurodoma:

- a) bylos pavadinimas;
- b) pagrindinės bylos šalys;
- c) įstojančio į bylą asmens pavardė arba pavadinimas ir adresas;
- d) įstojančio į bylą asmens adresas dokumentams įteikti toje vietoje, kur yra Pirmosios instancijos teismo būstinė;
- e) reikalavimai byloje, kuriems paremti prašoma leisti įstoti į bylą;
- f) pareiškimas dėl aplinkybių, suteikiančių teisę įstoti į bylą, jeigu prašymas įstoti į bylą pateikiamas pagal Teisingumo Teismo statuto 40 straipsnio antrąją arba trečiąją pastraipas.

Taikomos 43 ir 44 straipsnių nuostatos.

3. Įstojančiam į bylą asmeniui atstovaujama pagal Teisingumo Teismo statuto 19 straipsnio nuostatas.

116 straipsnis (6)

1. Prašymas įstoti į bylą įteikiamas šalims.

Prieš priimdamas sprendimą dėl prašymo įstoti į bylą pirmininkas suteikia šalims galimybę pateikti pastabas raštu ar žodžiu.

Pirmininkas priima nutartį dėl prašymo įstoti į bylą arba perduoda jį Pirmosios instancijos teismui. Jeigu prašymas atmetamas, ši nutartis turi būti motyvuota.

2. Jeigu prašymas įstoti į bylą, paduotas per šešias savaites, kaip nurodyta 115 straipsnio 1 dalyje, yra tenkinamas, įstojusi į bylą šalis gauna visų bylos šalims įteiktų procesinių dokumentų kopijas. Tačiau vienos iš šalių prašymu pirmininkas gali nepateikti slaptų arba konfidencialių dokumentų.

3. Įstojusi į bylą šalis pripažįsta ginčą byloje tokį, koks jis yra jos įstojimo metu.

4. 2 dalyje nurodytais atvejais pirmininkas nustato terminą, per kurį įstojusi į bylą šalis turi pateikti įstojimo į bylą paaiškinimą.

Įstojimo į bylą paaiškiniame nurodoma:

a) įstojusios į bylą šalies reikalavimai, kuriais visiškai arba iš dalies palaikomi vienos ar kitos šalių reikalavimai arba jiems prieštaraujama;

b) pagrindai ir argumentai, kuriais remiasi įstojusi į bylą šalis;

c) įrodymai, jeigu jie pateikiami;

5. Įstojusiai į bylą šaliai pateikus įstojimo į bylą paaiškinimą, pirmininkas prirėikus nustato terminą, per kurį bylos šalys gali atsakyti į šį paaiškinimą.

6. Jeigu prašymas įstoti į bylą paduodamas pasibaigus 115 straipsnio 1 dalyje nustatytam šešių savaičių terminui, įstojantis į bylą asmuo, remdamasis jam pateiktu teismo posėdžio pranešimu, gali savo pastabas pateikti vykstant žodinei proceso daliai.

4 skyrius

PIRMOSIOS INSTANCIJOS TEISMO SPRENDIMAI, PASKELBTI PANAIKINUS JO SPRENDIMĄ IR BYLĄ GRAŽINUS ŠIAM TEISMUI

117 straipsnis

Jeigu Teisingumo Teismas panaikina Pirmosios instancijos teismo sprendimą arba nutartį ir grąžina jam bylą, šiuo sprendimu byla perduodama nagrinėti pastarajam.

118 straipsnis (5) (7)

1. Jeigu Teisingumo Teismas panaikina kolegijos sprendimą arba nutartį, Pirmosios instancijos teismo pirmininkas gali paskirti tą bylą kitai kolegijai, kurią sudaro toks pat skaičius teisėjų.

2. Jeigu Teisingumo Teismas panaikina Pirmosios instancijos teismo plenariniame posėdyje arba didžiojoje kolegijoje priimtą sprendimą arba nutartį, byla paskiriama atitinkamai tokiam teismui arba tokiai kolegijai.

2a. Jeigu Teisingumo Teismas panaikina vieno teisėjo priimtą sprendimą arba nutartį, Pirmosios instancijos teismo pirmininkas paskiria šią bylą trijų teisėjų kolegijai, kurios sudėtyje to teisėjo nėra.

3. Šio straipsnio 1, 2 ir 2a dalyse nurodytais atvejais taikomos 13 straipsnio 2 dalies, 14 straipsnio 1 dalies ir 51 straipsnio nuostatos.

119 straipsnis

1. Jeigu rašytinė proceso dalis Pirmosios instancijos teismo išnagrinėtoje byloje buvo baigta, o vėliau byla grąžinta šiam teismui, toliau vadovaujamosi šia tvarka:

a) Ieškovas per du mėnesius nuo Teisingumo Teismo sprendimo jam įteikimo gali pateikti pastabas raštu.

b) Atsakovas per mėnesį nuo to, kai jam buvo įteiktos ieškovo pastabos raštu, gali pateikti savo pastabas raštu. Laikotarpis, per kurį atsakovui leidžiama pateikti savo pastabas, jokių atveju negali būti trumpesnis nei du mėnesiai nuo tos dienos, kai jam buvo įteiktas Teisingumo Teismo sprendimas.

c) Per mėnesį nuo to momento, kai įstojusiai į bylą šaliai vienu metu pranešama apie ieškovo ir atsakovo pastabas, įstojusi į bylą šalis gali pateikti pastabas raštu. Laikotarpis, per kurį įstojusiai į bylą šaliai leidžiama jas pateikti, jokių atveju negali būti trumpesnis kaip du mėnesiai nuo tos dienos, kai jam buvo įteiktas Teisingumo Teismo sprendimas.

2. Jeigu rašytinė proceso dalis Pirmosios instancijos teismo išnagrinėtoje byloje nebuvo baigta, o vėliau priimtas sprendimas grąžinti bylą Pirmosios instancijos teismui, byla tęsiama tokioje stadijoje, kurią ji buvo pasiekusi vykdant Pirmosios instancijos teismo numatytas proceso organizavimo priemones.

3. Esant pateisinamoms aplinkybėms, Pirmosios instancijos teismas gali leisti pateikti papildomas pastabas raštu.

120 straipsnis

Nagrinėjant bylą laikomasi šio reglamento II dalies nuostatų.

121 straipsnis

Pirmosios instancijos teismas sprendžia išlaidų, susijusių su jame nagrinėtomis bylomis, taip pat išlaidų, susijusių su Teisingumo Teisme nagrinėtais apeliaciniais skundais, klausimus.

5 skyrius

SPRENDIMAI UŽ AKIŲ IR PRAŠYMAI JUOS PANAIKINTI

122 straipsnis (4)

1. Jeigu atsakovas, kuriam buvo tinkamai įteiktas ieškinys, neatsako į ieškinį nustatyta forma ir laiku, ieškovas gali prašyti Pirmosios instancijos teismo priimti sprendimą jo naudai.

Toks prašymas įteikiamas atsakovui. Pirmosios instancijos teismas gali nuspręsti pradėti žodinį procesą dėl tokio prašymo.

2. Prieš priimdamas sprendimą už akių Pirmosios instancijos teismas apsvaisto, ar ieškinys yra priimtinas, ar buvo laikytasi atitinkamų formalumų, taip pat, – ar ieškovo reikalavimai pagrįsti. Teismas gali nuspręsti atlikti parengtinį tyrimą.

3. Sprendimas už akių privalomas vykdyti. Tačiau Pirmosios instancijos teismas gali sustabdyti tokio sprendimo vykdymą, kol jis pagal šio straipsnio 4 dalį nėra priėmęs sprendimo dėl prašymo panaikinti šį sprendimą arba kaip vykdymo sąlygos pareikalauti

užstato, kurio dydis ir pobūdis nustatomi atsižvelgiant į aplinkybes. Šis užstatas gražinamas, jeigu toks prašymas nėra pateikiamas arba jeigu jis atmetamas.

4. Sprendimą už akių gali būti prašoma panaikinti. Prašymas panaikinti tokį sprendimą turi būti paduotas per mėnesį nuo sprendimo įteikimo. Jis pateikiamas 43 ir 44 straipsniuose nurodyta forma.

5. Įteikus prašymą panaikinti sprendimą kitai šaliai, pirmininkas nustato terminą, per kurį ši gali pateikti pastabas raštu.

Procesas vyksta pagal šio reglamento II dalies nuostatas.

6. Pirmosios instancijos teismas priima sprendimą, kuris negali būti skundžiamas. Šio sprendimo originalas pridedamas prie sprendimo už akių originalo. Sprendimo už akių originalo paraštėje įrašoma pastaba apie sprendimą dėl šio sprendimo panaikinimo.

6 skyrius

YPATINGOS PERŽIŪROS PROCEDŪROS

1 skirsnis. Procesas pagal trečiojo asmens skundą

123 straipsnis (7)

1. Procesui pagal trečiojo asmens skundą dėl Pirmosios instancijos teismo priimto sprendimo taikomi 43 ir 44 straipsniai. Be to, tokia skunde turi būti nurodyta:

- ginčijamas sprendimas;
- kaip tas sprendimas pažeidžia trečiojo asmens teises;
- priežastys, dėl kurių skundą pateikęs trečiasis asmuo negalėjo dalyvauti Pirmosios instancijos teismo išnagrinėtoje pagrindinėje byloje.

Skundas turi būti pateikiamas visų pagrindinės bylos šalių atžvilgiu.

Jeigu sprendimas buvo paskelbtas *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*, skundas turi būti pateiktas per du mėnesius nuo paskelbimo.

2. Remdamasis trečiojo asmens skundu, Pirmosios instancijos teismas gali nurodyti sustabdyti ginčijamo sprendimo vykdymą. Taikomos III dalies 1 skyriaus nuostatos.

3. Pakeičiamos tos ginčijamo sprendimo vietos, dėl kurių pateikti trečiojo asmens reikalavimai pripažįstami pagrįstais.

Pagal trečiojo asmens skundą pradėtos bylos sprendimo originalas pridedamas prie ginčijamo sprendimo originalo. Ginčijamo sprendimo originalo paraštėje įrašoma pastaba apie sprendimą procese pagal trečiojo asmens skundą.

4. Jeigu Teisingumo Teismui paduotame apeliaciniame skunde ir Pirmosios instancijos teismui pateiktame trečiojo asmens skunde ginčijamas tas pats Pirmosios instancijos teismo sprendimas,

Pirmosios instancijos teismas, išklauses šalis, gali sustabdyti bylos nagrinėjimą iki Teisingumo Teismo sprendimo paskelbimo.

124 straipsnis (5)

Trečiojo asmens skundas paskiriamas nagrinėti kolegijai, priėmusiai sprendimą, dėl kurio paduotas šis skundas. Skundas paskiriamas nagrinėti sprendimą plenariniame posėdyje priėmusiems Pirmosios instancijos teismui arba Pirmosios instancijos teismo didžiajai kolegijai. Jeigu sprendimą priėmė vienas teisėjas, trečiojo asmens skundas paskiriamas tam teisėjui.

2 skirsnis. Sprendimų peržiūrėjimas

125 straipsnis (2) (7)

Nepažeidžiant Teisingumo Teismo statuto 44 straipsnio trečiojoje pastraipoje nustatyto dešimties metų termino, prašymas peržiūrėti sprendimą pateikiamas per tris mėnesius nuo tos dienos, kai prašymą pateikiantis asmuo sužinojo apie faktus, kuriais remiantis yra pateikiamas šis prašymas.

126 straipsnis

1. 43 ir 44 straipsniai taikomi prašymams peržiūrėti sprendimą. Be to, tokia prašyme turi būti nurodyta:

- ginčijamas sprendimas;
- ginčijami sprendimo punktai;
- faktai, kuriais remiantis yra pateikiamas prašymas;
- įrodymai, kad yra sprendimo peržiūrėjimą pateisinančių faktų, taip pat tai, kad buvo laikomasi 125 straipsnyje nurodytų terminų.

2. Prašymas turi būti pateikiamas visų bylos, kurioje buvo priimtas ginčijamas sprendimas, šalių atžvilgiu.

127 straipsnis (5) (7)

1. Prašymas peržiūrėti sprendimą paskiriamas kolegijai, priėmusiai sprendimą, dėl kurio paduotas šis prašymas; prašymas paskiriamas sprendimą priėmusiems plenariniame posėdyje Pirmosios instancijos teismui arba Pirmosios instancijos teismo didžiajai kolegijai. Jeigu sprendimą priėmė vienas teisėjas, prašymas peržiūrėti sprendimą paskiriamas tam teisėjui.

2. Nenagrinėdamas prašymo esmės Pirmosios instancijos teismas, išklauses generalinį advokatą ir susipažinęs su šalių pastabomis raštu, priima sprendimą dėl prašymo priimtumo.

3. Jeigu Pirmosios instancijos teismas nusprendžia, kad prašymas yra priimtinas, jis prašymą išnagrinėja iš esmės ir priima sprendimą vadovaudamasis šiuo reglamentu.

4. Sprendimo dėl peržiūrėjimo originalas pridedamas prie peržiūrėto sprendimo originalo. Peržiūrėto sprendimo originalo paraštėje įrašoma pastaba apie sprendimą dėl peržiūrėjimo.

128 straipsnis

Jeigu Teisingumo Teismui paduotame apeliaciniame skunde ir Pirmosios instancijos teismui paduotame prašyme peržiūrėti sprendimą yra ginčijamas tas pats Pirmosios instancijos teismo sprendimas, Pirmosios instancijos teismas, išklauses šalis, gali sustabdyti bylą iki Teisingumo Teismo sprendimo paskelbimo.

3 skirsnis. Sprendimų išaiškinimas

129 straipsnis (5) (7)

1. Prašymas išaiškinti teismo sprendimą pateikiamas laikantis 43 ir 44 straipsnių nuostatų. Be to, jame nurodoma:

- a) sprendimas, kurį prašoma išaiškinti;
- b) tos teksto vietos, kurias prašoma išaiškinti;

Prašymas turi būti pateikiamas visų bylos, kurioje buvo priimtas tas sprendimas, šalių atžvilgiu.

2. Prašymas išaiškinti sprendimą paskiriamas kolegijai, priėmusiai sprendimą, dėl kurio paduotas šis prašymas; prašymas paskiriamas sprendimą priėmusiems plenariniame posėdyje Pirmosios instancijos teismui arba Pirmosios instancijos teismo didžiajai kolegijai. Jeigu sprendimą priėmė vienas teisėjas, prašymas išaiškinti sprendimą paskiriamas tam teisėjui.

3. Suteikęs šalims galimybę pateikti savo pastabas ir išklauses generalinį advokatą Pirmosios instancijos teismas priima sprendimą.

Sprendimo dėl išaiškinimo originalas pridedamas prie išaiškinto sprendimo originalo. Išaiškinto sprendimo originalo paraštėje įrašoma pastaba apie sprendimą dėl išaiškinimo.

4. Jeigu Teisingumo Teismui paduotas apeliacinis skundas ir Pirmosios instancijos teismui paduotas prašymas išaiškinti sprendimą yra dėl to paties Pirmosios instancijos teismo sprendimo, Pirmosios instancijos teismas, išklauses šalis, gali sustabdyti bylą iki Teisingumo Teismo sprendimo paskelbimo.

IV DALIS (3)

SU INTELEKTINĖS NUOSAVYBĖS TEISĖMIS SUSIJĘ GINČAI

130 straipsnis (3)

1. Atsižvelgiant į specialias šios reglamento dalies nuostatas, šio reglamento nuostatos taikomos ieškiniams prieš Vidaus rinkos derinimo tarnybą (prekių ženklams ir pramoniniam dizainui) ir prieš Bendrijos augalų veislių tarnybą (toliau jos abi vadinamos Tarnyba) dėl normų, susijusių su intelektinės nuosavybės režimu, taikymo.

2. Šios dalies nuostatos netaikomos ieškiniams, pateiktiems prieš Tarnybą, jeigu prieš tai nepasinaudota ginčo nagrinėjimo procedūra Apeliacinėje taryboje.

131 straipsnis (3)

1. Ieškiny surašomas viena iš 35 straipsnio 1 dalyje nurodytų kalbų, kurią pasirenka ieškovas.

2. Kalba, kuria surašytas ieškiny, tampa proceso kalba, jeigu ieškovas buvo vienintelė šalis vykstant procedūrai Apeliacinėje taryboje arba jeigu kita šios procedūros šalis nepareiškia prieštaravimo per Teismo kanclerio nurodytą terminą nuo ieškinio pateikimo.

Jeigu per minėtą terminą procedūros Apeliacinėje taryboje šalis informuoja Teismo kanclerį apie savo susitarimą pasirinkti vieną iš 35 straipsnio 1 dalyje nurodytų kalbų kaip proceso kalbą, ši kalba tampa proceso Pirmosios instancijos teisme kalba.

Jeigu per minėtą terminą pateikiamas prieštaravimas dėl ieškovo pasirinktos proceso kalbos ir jeigu procedūros Apeliacinėje taryboje šalis nesusitaria šiuo klausimu, kalba, kuria Tarnybai buvo paduotas atitinkama registracijos paraiška, tampa proceso kalba. Tačiau jeigu, remdamasis motyvuotu bet kurios šalies prašymu ir išklauses kitas šalis, pirmininkas nusprendžia, kad tos kalbos vartojimas neleistų visoms procedūros Apeliacinėje taryboje šalims sekti procedūrą bei užtikrinti savo gynybą ir kad šias kliūtis galima pašalinti tik vartojant vieną kitą 35 straipsnio 1 dalyje išvardytų kalbų, jis gali nurodyti, kad proceso kalba būtų ši kita kalba; pirmininkas gali perduoti šį klausimą spręsti Pirmosios instancijos teismui.

3. Pirmosios instancijos teismui adresuotuose pareiškimuose bei kituose dokumentuose ir vykstant žodinei proceso daliai ieškovas gali vartoti jo pagal 1 dalį pasirinktą kalbą, o bet kuri kita šalis gali vartoti iš 35 straipsnio 1 dalyje nurodyto sąrašo pasirinktą kalbą.

4. Jeigu, laikantis 2 dalies nuostatų, proceso kalba tampa ne ta kalba, kuria surašytas ieškiny, Teismo kancleris pasirūpina ieškinio vertimu į proceso kalbą.

Kiekviena šalis turi per Teismo kanclerio nustatytą protingą terminą pateikti pareiškimų ir dokumentų, išskyrus ieškinį, kuriuos ji pateikė kita nei proceso kalba, pasirinktą taikant 3 dalį, vertimus į proceso kalbą. Vertimo, kuris pagal 37 straipsnį yra laikomas autentišku, teisingumą patvirtina jį pateikianti šalis. Jeigu per nustatytą terminą vertimas nepateikiamas, atitinkamas pareiškimas ar kitas procesinis dokumentas pašalinamas iš bylos medžiagos.

Visų vykstant žodinei proceso daliai sakomų kalbų vertimu į proceso kalbą, o bet kurios šalies prašymu – į jos pagal 3 dalį vartojamą kalbą pasirūpina Teismo kancleris.

132 straipsnis (3)

1. Nepažeidžiant 44 straipsnio nuostatų, ieškinyje nurodomi visų procedūros Apeliacinėje taryboje šalių pavardės ar pavadinimai ir adresai, jų nurodyti pranešimams gauti vykstant šiai procedūrai.

Prie ieškinio pridedamas ginčijamas Apeliacinės tarybos sprendimas. Turi būti nurodyta diena, kada ieškovui buvo pranešta apie tą sprendimą.

2. Jeigu ieškinyje neatitinka 1 dalies reikalavimų, taikoma 44 straipsnio 6 dalis.

133 straipsnis (3)

1. Teismo kancleris informuoja Tarnybą ir visas procedūros Apeliacinėje taryboje šalis apie pareikštą ieškinį. Po to, kai pagal 131 straipsnio 2 dalį nustatoma proceso kalba, jis pasirūpina ieškinio įteikimu.

2. Ieškinyje įteikiamas Tarnybai, kuri yra atsakovė, ir procedūros Apeliacinėje taryboje šalims, kitoms nei ieškovas. Įteikiamuose dokumentuose vartojama proceso kalba.

Ieškinyje procedūros Apeliacinėje taryboje šaliai registruotu paštu su pranešimu apie gavimą įteikiamas tuo adresu, kurį šalis nurodė vykstant procedūrai Apeliacinėje taryboje siunčiamiems pranešimams gauti.

3. Įteikus ieškinį, Tarnyba persiunčia Pirmosios instancijos teismui Apeliacinės tarybos išnagrinėtos bylos medžiagą.

134 straipsnis (3)

1. Procedūros Apeliacinėje taryboje šalys, kitos nei ieškovas, gali dalyvauti Pirmosios instancijos teismo byloje kaip įstojantys į bylą asmenys.

2. Šio straipsnio 1 dalyje nurodyti įstojantys į bylą asmenys turi tas pačias procesines teises kaip ir pagrindinės šalys.

Jie gali palaikyti pagrindinės šalies reikalavimus bei pareikšti reikalavimus ir nurodyti pagrindus nepriklausomai nuo tų, kuriuos yra pateikęs pagrindinės šalys.

3. Savo atsakyme į ieškinį, pateiktame laikantis 135 straipsnio 1 dalies nuostatų, įstojantis į bylą asmuo, nurodytas 1 dalyje, gali prašyti panaikinti arba pakeisti Apeliacinės tarybos sprendimą tais klausimais, kurie nėra išdėstyti ieškinyje, ir pateikti pagrindus, kurių nėra ieškinyje.

Įstojančio į bylą asmens atsakyme į ieškinį nurodyti reikalavimai arba pagrindai, ieškovui atsakius ieškinio, nebetenka galios.

4. Nukrypstant nuo 122 straipsnio nuostatų, sprendimo priėmimo už akių tvarka nėra taikoma, jeigu įstojantis į bylą asmuo, nurodytas šio straipsnio 1 dalyje, per nustatytą terminą nurodytu būdu pateikė atsakymą į ieškinį.

135 straipsnis (3)

1. Tarnyba ir 134 straipsnio 1 dalyje nurodyti įstojantys į bylą asmenys per du mėnesius nuo ieškinio įteikimo gali pateikti atsakymus į ieškinį.

Atsakymams į ieškinį taikomos 46 straipsnio nuostatos.

2. Ieškinyje ir atsakymuose į ieškinį gali būti papildyti šalių, įskaitant ir 134 straipsnio 1 dalyje nurodytus įstojančius į bylą asmenis, dublikais ir triplikais, jeigu pirmininkas, remdamasis per dvi savaites nuo atsakymo į ieškinį ar dubliko įteikimo paduotu motyvuotu prašymu, nusprendžia, kad jie yra reikalingi ir leidžia juos pateikti, kad atitinkama šalis galėtų apginti savo poziciją.

Pirmininkas nustato terminą, per kurį tokie pareiškimai ir atsiliepimai turi būti pateikti.

3. Nepažeidžiant anksčiau išdėstytų nuostatų, 134 straipsnio 3 dalyje nurodytais atvejais kitos šalys gali per du mėnesius nuo tos dienos, kai joms buvo įteiktas atsakymas į ieškinį, pateikti pareiškimą, kuriame apsiribojama atsakymu dėl reikalavimų ir pagrindų, kurie buvo pirmą kartą nurodyti įstojančio į bylą asmens atsakyme į ieškinį. Atitinkamos šalies motyvuotu prašymu pirmininkas gali pratęsti šį terminą.

4. Šalių pareiškimais negalima pakeisti Apeliacinės tarybos išnagrinėtos bylos ginčo dalyko.

136 straipsnis (3)

1. Jeigu ieškinys dėl Apeliacinės tarybos sprendimo yra patenkinamas, Pirmosios instancijos teismas gali nurodyti Tarnybai padengti tik savo išlaidas.

2. Šalių patirtos būtinosios išlaidos, susijusios su procedūra Apeliacinėje taryboje, taip pat išlaidos, susijusios su pareiškimų ir kitų

dokumentų vertimu į proceso kalbą, kaip nurodyta 131 straipsnio 4 dalies antrojoje pastraipoje, laikomos atlygintinomis.

Jeigu pateikiami neteisingi vertimai, taikoma 87 straipsnio 3 dalies antroji pastraipa.

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

136a straipsnis (6)

Pirmosios instancijos teismas gali priimti praktinius nurodymus, pirmiausia skirtus pasirengti posėdžiams bei jų eigai, taip pat pareiškimams bei rašytinėms pastaboms pateikti.

137 straipsnis (3) (7)

Šis reglamentas, autentiškas 35 straipsnio 1 dalyje išvardytomis kalbomis, skelbiamas *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*. Jis įsigalioja antro mėnesio po jo paskelbimo pirmąją dieną.